

NÁRODNÍ PLÁN POVODÍ LABE

NÁVRH

zpracovaný podle ustanovení § 25 zákona č. 254/2001 Sb.,
o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)

KAPITOLA V. SOUHRN PROGRAMU OPATŘENÍ K DOSAŽENÍ CÍLŮ

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

prosinec 2014

Obsah

V. SOUHRN PROGRAMU OPATŘENÍ K DOSAŽENÍ CÍLŮ	3
V.1 Souhrn základních opatření	4
V.1.1 Souhrn opatření potřebných k provádění právních předpisů ES v oblasti ochrany vod	4
V.1.2 Souhrn opatření k aplikaci principu „znečišťovatel platí“	8
V.1.3 Souhrn opatření pro vody užívané nebo uvažované pro odběr vody pro lidskou spotřebu	9
V.1.4 Souhrn opatření ke zlepšení jakosti vod využívaných ke koupání	10
V.1.5 Souhrn opatření pro omezování odběrů a vzdouvání vod, včetně odůvodnění případných výjimek ...	11
V.1.6 Souhrn opatření k regulaci umělých infiltrací nebo doplňování podzemních vod	13
V.1.7 Souhrn opatření k zabránění a regulaci znečištění z bodových zdrojů, včetně opatření směřujících ke snižování rozsahu mísicích zón	13
V.1.8 Souhrn opatření k zabránění nebo regulaci znečištění z plošných zdrojů	16
V.1.9 Souhrn opatření k zamezení přímému vypouštění do podzemních vod s uvedením případů povoleného vypouštění	17
V.1.10 Souhrn opatření k omezování, případně zastavení vnosu nebezpečných a zvláště nebezpečných látek do vod	18
V.1.11 Souhrn opatření k prevenci a snížení dopadů případů havarijního znečištění	20
V.1.12 Souhrn opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů, umožňujících dosažení dobrého ekologického stavu nebo dobrého ekologického potenciálu	21
V.1.13 Souhrn opatření přijatých k zabránění vzrůstu znečištění mořských vod	22
V.1.14 Souhrn opatření prováděných v souvislosti s přeshraničním znečištěním	22
V.1.15 Souhrn opatření pro zlepšování vodních poměrů a pro ochranu ekologické stability krajiny	23
V.1.16 Souhrn opatření pro hospodaření s vodami a udržitelné užívání vody a pro zajištění vodohospodářských služeb	24
V.1.17 Souhrn opatření ke snížení nepříznivých účinků sucha	25
V.2 Souhrn doplňkových a dodatečných opatření	27
V.2.1 Povrchové vody	28
V.2.1 Podzemní vody	36

V. SOUHRN PROGRAMU OPATŘENÍ K DOSAŽENÍ CÍLŮ

Souhrn programu opatření představuje výběr takových opatření, která tvoří nákladově nejefektivnější kombinaci opatření k dosažení cílů uvedených v kapitole IV. Posouzení nákladově nejefektivnější kombinace opatření bylo provedeno v kapitole VI. Ekonomická analýza. Souhrn programu opatření je vytvořen v souladu s Přílohou č. 1 vyhlášky č. 24/2011 Sb.

Souhrn programu opatření obsahuje základní opatření v členění na opatření základní závazná (vyžadovaná k provádění předpisů Evropské unie pro oblast ochrany vod, včetně opatření požadovaných podle předpisů Evropské unie – kapitola V.1.1) a základní ostatní (kapitoly V.1.2 – V.1.17) a dále doplňková a dodatečná opatření (kapitola V.2).

Opatření k dosažení cílů jsou činnosti, které zahrnují investiční akce stavebního charakteru, monitoring, organizační opatření na lokálních nebo regionálních úrovních, ale také nutné legislativní změny na celostátní úrovni.

Opatření v plánech dílčích povodí i v národních plánech povodí lze obecně rozdělit do tří skupin a lze je charakterizovat rozsahem své působnosti:

- › Opatření typu A představuje návrh konkrétní činnosti za účelem redukce či eliminace významného vlivu. V plánech povodí se nejčastěji jedná o opatření na stokových sítích a čistírnách odpadních vod, úpravy vodních toků, odstraňování příčných překážek nebo sanace starých ekologických zátěží. Nositeli těchto opatření jsou samosprávy obcí, měst a krajů, případně soukromé subjekty. Efekt tohoto opatření je lokální, v daném vodním útvaru, případně se efekt opatření propaguje směrem po toku.
- › Opatření typu B navrhuje obecný postup řešení k redukci nebo eliminaci určitého vlivu. Tento vliv byl identifikován skrze překročený ukazatel hodnocení stavu, ale není znám zdroj tohoto vlivu. Protože je znám vliv na vodní útvar (např. překročený limit P_{celk} způsobující eutrofizaci vodního prostředí) lze navrhnout obecný postup řešení, ale protože není znám zdroj je působnost tohoto opatření na celý vodní útvar. K nalezení zdroje vlivu lze využít provozní nebo průzkumný monitoring, případně provést studie.
- › Opatření typu C představuje opatření celostátní působnosti. Jedná se o doplňková opatření zahrnující zejména změny právních předpisů, vznik strategických dokumentů, databází. Tato opatření upozorňují na mezery v právních předpisech a strategických krocích státu, které nelze řešit opatřeními typu A a B. Nositeli těchto opatření jsou ústřední vodoprávní úřady - Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí. Pokud budou tato opatření zrealizována lze jim přičítat významný celostátní efekt. Obecně lze ještě opatření typu C charakterizovat dvěma typy. Opatření reagující na překročené ukazatele tedy na stav vodních útvarů a opatření mající za cíl zlepšit dostupnost dat a připravit prostředí pro třetí plánovací cyklus.

V plánech dílčích povodí jsou navrhována opatření typu A, a opatření typu B. V případě opatření typu A jde o činnosti cílené na konkrétní lokalitu, vymezenou například říčním kilometrem nebo obcí. Způsob řešení je vymezen parametry opatření. Opatření typu B jsou zaměřena na širší oblast, mohou být cílena na vodní útvar, nebo skupinu vodních útvarů, kde je identifikován vliv. Vzhledem k nedostatku informací o vlivu není možné popsat opatření do takového detailu jako je tomu u listu opatření typu A.

Opatření jsou navržena i ve vodních útvarech, jejichž stav je vyhovující, což vychází jednak z toho, že podle RSV [E1] jsou navržena opatření základní závazná, která vycházejí z jiných směrnic Evropského společenství majících vztah k vodě a dále také z čl.1 RSV [E1], kde je definováno, že v těch vodních útvarech, kde dobrý stav vody již existuje, má být udržován, k čemuž přijatá opatření slouží.

V kapitole VI. Ekonomická analýza národního plánu povodí jsou opatření navrhovaná v dílčích povodích posouzena z hlediska jejich přínosu k plnění cílů. Podle odhadovaného efektu opatření je určeno pořadí všech opatření navržených v dílčích povodích a následně je porovnáním s finančními zdroji proveden výběr opatření, která budou přednostně podporována v období 2016 až 2018. Výsledný výběr obsahuje nákladově nejefektivnější kombinaci opatření, která reagují na provedené hodnocení stavu a na zjištěné významné vlivy.

Tato kapitola uvádí souhrn programu opatření, tj. v Národním plánu povodí Labe jsou uvedeny shrnující tabulky opatření pro jednotlivé kapitoly, ale u opatření typu A a B nejsou uvedeny listy opatření. Ty lze nalézt v příslušných plánech dílčích povodí. List opatření lze dohledat podle identifikátoru opatření, který obsahuje zkratku dílčího povodí (např. HVL120003 značí, že list opatření patří do Plánu dílčího povodí Horní Vltavy). Internetové odkazy, kde lze nalézt jednotlivé plány dílčích povodí jsou uvedeny v kapitole VII. Doplnující údaje.

Kompletní přehled navržených opatření lze najít v příloze č. 4 Seznam prioritních opatření. V tomto seznamu jsou opatření rozdělena na program opatření a ostatní.

Příloha č. 4 – Seznam prioritních opatření

V.1 Souhrn základních opatření

V této jsou uvedena základní opatření podle § 4 vyhlášky č. 24/2011 Sb., tedy opatření vycházející z požadavku článku 11 odstavce 3 RSV [E1].

V.1.1 Souhrn opatření potřebných k provádění právních předpisů ES v oblasti ochrany vod

Opatření vyžadovaná k provádění právních předpisů Společenství pro ochranu vod jiných než požadavky přímo definované v RSV [E1] jsou navrhována v kapitole VI.1.1.

Mimo RSV existují následující právní předpisy, ze kterých vychází požadavky na návrh opatření:

- Směrnice Rady 96/61/ES, o integrované prevenci a omezování znečištění [E7]
- Směrnice Rady 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod a o zrušení směrnice 76/160/EHS [E12]
- Směrnice Rady 91/676/EHS, o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů [E6]
- Směrnice Rady 76/160/EHS, o jakosti vod ke koupání [E3]
- Směrnice Rady 79/409/EHS, o ochraně volně žijících ptáků [E11]
- Směrnice Rady 80/778/EHS, o jakosti vody určené k lidské spotřebě, ve znění směrnice 98/83/ES [E13]
- Směrnice Rady 2012/18/EU, o kontrole nebezpečí závažných havárií s přítomností nebezpečných látek a o změně a následném zrušení směrnice Rady 96/82/ES [E38]
- Směrnice Rady 85/337/EHS, o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí, ve znění směrnice 2011/92/EU [E29]
- Směrnice Rady 86/278/EHS, o ochraně životního prostředí a zejména půdy při používání kalů z čištění odpadních vod v zemědělství (o splaškových kalech) [E16]
- Směrnice Rady 91/414/EHS, o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh [E17]
- Směrnice Rady 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin [E10]

Směrnice Rady 96/61/ES, o integrované prevenci a omezování znečištění [E7]

Hlavním cílem integrované prevence je ochrana životního prostředí jako celku před průmyslovým a zemědělským znečištěním regulací provozu vybraných zařízení uvedených v příloze č. 1 zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a o omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně zákonů (zákon o integrované prevenci) [L55]. V příloze č. 2. zákona je uveden seznam hlavních znečišťujících látek pro stanovování emisních limitů mj. pro oblast vod. Zákon [L55] vstoupil v platnost 1. 1. 2003. Poslední novelizace zákona proběhla předpisem č. 69/2013 Sb. [L56] kde byla provedena transpozice evropské směrnice 2010/75/EU, o průmyslových emisích [E31].

Na základě zákona č. 76/2002 Sb. o integrovaném registru znečišťování a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí [L55] byl zřízen Integrovaný registr znečištění, který slouží jako veřejně přístupný informační systém emisí a přenosů znečišťujících látek¹.

Směrnice Rady 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod a o zrušení směrnice 76/160/EHS [E12];

Cílem směrnice je ochrana životního prostředí před nepříznivými účinky vypouštění městských odpadních vod a odpadních vod z určitých průmyslových odvětví. Dle požadavku směrnice mají členské státy povinnost vymezit citlivé oblasti a zajistit, aby městské odpadní vody byly před vypouštěním do citlivých oblastí čištěny podle přísnějších požadavků. Jako citlivá oblast byla vyhlášena celá ČR.

Směrnice byla do právního řádu České republiky transponována zákonem č. 20/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb. [L1] a nařízením vlády č. 61/2003 Sb. [L6], o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech, ve znění nařízení vlády č. 229/2007 Sb. a nařízení vlády č. 23/2011 Sb., které mimo jiné stanovuje emisní standardy ukazatelů přípustného znečištění odpadních vod na úrovni směrnice nebo přísnější. Vodní zákon [L1] stanovuje pro obce, jejichž současně zastavěné území je zdrojem znečištění o velikosti nad 2 000 ekvivalentních obyvatel, nebo ty, které této velikosti dosáhnou do 31. prosince 2010, povinnost nejpozději do 31. prosince 2010 zajistit odkanalizování a čištění jejich odpadních vod na úroveň stanovenou nařízením vlády [L6].

Směrnice Rady 91/676/EHS, o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů [E6]

Účelem směrnice je snížit znečištění vod způsobované dusičnany ze zemědělských zdrojů a předcházet dalšímu takovému znečištění. K implementaci nitrátové směrnice jsou v ČR vyhlášovány takzvané zranitelné oblasti, jde o katastrální území, v nichž dochází ke znečištění vod dusičnany ze zemědělských zdrojů. Ve zranitelných oblastech se hospodaření musí řídit akčním programem², který upravuje používání a skladování průmyslových a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření.

Vyhlášení zranitelných oblastí a akční program jsou ve čtyřletých cyklech revidovány. První vyhlášení proběhlo nařízením vlády č. 103/2003 Sb. [L57], první revize proběhla nařízením vlády č. 219/2007 Sb. [L58]. Zatím poslední, druhá revize byla provedena nařízením vlády č. 262/2012 Sb. [L18] novelizované nařízením vlády 117/2014 Sb. Další revize se předpokládá v roce 2015, k této revizi Akčního programu je vztažen list opatření typu C CZE208003- zemědělství.

Směrnice Rady 76/160/EHS, o jakosti vod ke koupání [E3]

Směrnice je od 31. 12. 2014 plně nahrazena směrnici 2006/7/ES, o řízení jakosti vod ke koupání [E3]. Směrnice definuje způsoby monitorování a klasifikaci jakosti vod ke koupání, řízení jakosti vod ke koupání a způsoby informování veřejnosti.

Požadavky směrnice byly do právního řádu České republiky transponovány zákonem č. 151/2011 Sb. [L59], kterým byl novelizován zákon č. 258/2000 Sb. [L7]. Spolu s touto novelou došlo k významné změně ustanovení § 34 vodního zákona [L1]. Prováděcím předpisem k řízení jakosti vod ke koupání je vyhláška č. 238/2011 Sb., o stanovení hygienických požadavků na koupaliště, sauny a hygienické limity písku v pískovištích venkovních hracích ploch [L21]. Konkrétní ukazatele a hodnoty přípustného znečištění povrchových vod, které jsou využívány ke koupání, jsou definovány v nařízení vlády č. 61/2003 Sb. [L6].

Na změnu ustanovení § 34 vodního zákona [L1] navazoval vznik nové vyhlášky č. 155/2011 Sb., o profilech povrchových vod využívaných ke koupání [L11]. Profily povrchových vod využívaných ke koupání jsou dokumenty, které musí být zpracovány pro všechny "významné" přírodní koupací vody.

Seznam vod určených ke koupání sestavuje každoročně Ministerstvo zdravotnictví, ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí a Ministerstvem zemědělství a je zveřejňován na úředních deskách a internetových stránkách krajských hygienických stanic (KHS). Úkolem České republiky je každoroční podávání zpráv Evropské komisi o výsledcích monitorování a posouzení jakosti vod ke koupání za uplynulou koupací sezónu.

¹ <http://irz.cz/node/108>

² <http://www.nitrat.cz/images/stories/documents/komentovane%20zneni%20nv%20262-2012%209-2012.pdf>

Směrnice Rady 79/409/EHS, o ochraně volně žijících ptáků [E11]

Účelem směrnice je chránit všechny volně žijící ptáky na území členských států, a to jak jedince, hnízda a vejce, tak i jejich stanoviště. Pomocí tzv. ptačích oblastí (SPA – Special Protection Areas) navíc zajišťuje územní ochranu vybraných druhů ptáků pro jejich další přežití a zachování současného areálu rozšíření. Ptačí oblasti jsou zřizovány pro druhy ptáků uvedené v příloze I, evropské směrnice č. 2009/147/ES a stěhovavé druhy, které se pravidelně vyskytují na území členských států EU. Ptačí oblasti společně s evropsky významnými lokalitami tvoří soustavu NATURA 2000.

Směrnice byla do právního řádu České republiky transponována zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny [L42]. Jednotlivé ptačí oblasti jsou vyhlášovány samostatně nařízeními vlády. Ptačí oblasti nejsou kategorií zvláště chráněného území a nejsou pro ně v zákoně stanoveny žádné základní ochranné podmínky. V příslušných nařízeních vlády je možné stanovit činnosti vázané na souhlas orgánu ochrany přírody, který dále stanovuje upřesňující podmínky, které je nezbytné při výkonu těchto činností dodržet, aby nedošlo k negativnímu ovlivnění populací druhů.

Seznam ptačích oblastí je uveden na internetových stránkách AOPK ČR³.

Směrnice Rady 80/778/EHS, o jakosti vody určené k lidské spotřebě, ve znění směrnice 98/83/ES [E13]

Účelem směrnice je chránit lidské zdraví před nepříznivými účinky jakéhokoliv znečištění vody určené k lidské spotřebě a zajistit, že voda bude zdravotně nezávadná a čistá. Směrnice ukládá členským státům zajistit pravidelné monitorování jakosti vody určené pro lidskou spotřebu.

Požadavky této směrnice byly do právního řádu České republiky transponovány zákonem č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích [L22], dále zákonem č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví [L7] a prováděcím předpisem k tomuto zákonu, vyhláškou č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody, ve znění pozdějších předpisů [L60].

Provozovatelé vodovodů pro veřejnou potřebu, kteří odebírají povrchovou nebo podzemní vodu z vodních zdrojů pro účely úpravy na vodu pitnou, mají podle § 21 vyhlášky č. 428/2001 Sb. [L28], povinnost provádět monitoring kvality těchto zdrojů v rozsahu a četnosti stanoveném v přílohách č. 9 a 14 vyhlášky. Výsledky předávají provozovatelé krajským úřadům a správcům povodí každoročně do 31. března v elektronické formě stanovené Ministerstvem zemědělství.

Surovou vodu rozděluje provozovatel podle limitních hodnot do tří kategorií A1, A2, A3.

Zde je nutno zmínit, že ač jsou povinnosti provozovatelům poměrně přesně určeny vyhláškou, kvalita odevzdávaných formulářů je často velmi špatná, chybí velká část předepsaných sledovaných ukazatelů a rovněž ani četnost nebývá vždy dodržena.

Směrnice Rady 2012/18/EU, o kontrole nebezpečí závažných havárií s přítomností nebezpečných látek a o změně a následném zrušení směrnice Rady 96/82/ES [E38]

Účelem směrnice je prevence závažných průmyslových havárií, při kterých jsou přítomny nebezpečné látky, a omezení jejich následků pro člověka a životní prostředí a připravenost na rychlé a efektivní zvládnutí případné závažné havárie. Týká se především chemických provozů a udává hodnoty nebezpečných látek pro uplatnění této směrnice, které se pokládají za kritické.

Směrnice byla do právního řádu České republiky implementována zákonem č. 59/2006 Sb. [L70] o prevenci závažných havárií.

Směrnice 96/82/ES bude od 1. června 2015 nahrazena směrnicí Evropského parlamentu a rady 2012/18/EU [E38], o kontrole nebezpečí závažných havárií s přítomností nebezpečných látek.

Směrnice Rady 85/337/EHS, o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí, ve znění směrnice 2011/92/EU [E29]

Účelem směrnice je zajistit, aby veřejné i soukromé záměry byly zkoumány z hlediska jejich vlivu na životní prostředí. Ty záměry, které mimo jiné v důsledku své povahy, rozsahu nebo umístění mohou mít významný vliv na životní prostředí, musejí být ještě před vydáním povolení posouzeny z hlediska jejich vlivu na životní prostředí.

³ http://www.nature.cz/natura2000-design3/web_lokality.php?cast=1804&akce=seznam&quickfilter=11&show_all=0

Směrnice Rady 85/337/EHS o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí [E29] byla dne 17. 2. 2012 nahrazena jejím kodifikovaným zněním - Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU, o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí [E35].

Směrnice byla do právního řádu České republiky implementována zákonem č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí [L54].

Směrnice Rady 86/278/EHS, o ochraně životního prostředí a zejména půdy při používání kalů z čistíren odpadních vod v zemědělství (o splaškových kalech) [E16]

Účelem směrnice je stanovení pravidel pro používání kalů z čistíren odpadních vod v zemědělství tak, aby se zabránilo škodlivým účinkům na půdu, rostliny, zvířata a člověka a zároveň, aby se podpořilo správné používání kalů z čistíren odpadních vod.

Požadavky směrnice byly do právního řádu České republiky transponovány vyhláškou č. 382/2001 Sb., o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě [L71]. Dalšími právními předpisy, kterými se aplikace čistírenských kalů na zemědělskou půdu řídí, jsou: zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech [L72] a zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech [L73].

Směrnice Rady 91/414/EHS, o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh [E17]

Účelem směrnice je stanovení pravidel pro povolování přípravků na ochranu rostlin v obchodní podobě a pro jejich uvádění na trh, používání a kontrolu ve Společenství. Závažné téma používání pesticidy je mimo směrnici 91/414/ES řešeno i v jiných evropských právních předpisech. Jedním z nich je směrnice 2009/128/ES ze dne 21. října 2009, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství za účelem dosažení udržitelného používání pesticidů [E38].

Obě směrnice byly do právního řádu České republiky transponovány zákonem č. 199/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči [L74] a jeho příslušnými prováděcími vyhláškami. Požadavky směrnice ještě odráží Národní akční plán k zajištění udržitelného používání pesticidů. Dokument je realizován od roku 2013 a jeho hlavní cíle jsou.

- omezení rizik vycházejících z používání přípravků na ochranu rostlin, a to v oblastech ochrany zdraví lidí, ochrany vod a ochrany životního prostředí, a
- optimalizace využívání přípravků na ochranu rostlin bez omezení rozsahu zemědělské produkce a kvality rostlinných produktů.

Směrnice Rady 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin [E10]

Hlavním cílem směrnice je přispět k zajištění biologické rozmanitosti ochranou přírodních stanovišť a volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin na území členských států. Současně je cílem opatření, přijímaných na základě této směrnice, zachovat nebo obnovit příznivý stav přírodních stanovišť, druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Směrnice současně definuje soustavu Natura 2000, jejímž cílem je vytvořit spojitou evropskou ekologickou síť zvláštních oblastí ochrany. Příloha I, směrnice 92/43/EHS uvádí „Typy přírodních stanovišť v zájmu společenství, jejichž ochrana vyžaduje vyhlášení zvláštních oblastí ochrany“ – zkráceně „evropská stanoviště“, příloha II této směrnice uvádí „Druhy živočichů a rostlin v zájmu společenství, jejichž ochrana vyžaduje vyznačení zvláštní územní ochrany“ – zkráceně „evropsky významné druhy“.

Požadavky směrnice jsou do právního řádu České republiky transponovány zejména prostřednictvím zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny [L42].

Ptačí oblasti a evropsky významné lokality vyhláší vláda ČR nařízením.

Seznam evropsky významných lokalit je dostupný na internetových stránkách AOPK ČR⁴.

V tabulce V.1 je uveden souhrn všech právních předpisů ES v oblasti ochrany vod, stav jejich implementace a datum jejich transpozice do právního řádu České republiky.

⁴ http://www.nature.cz/natura2000-design3/web_lokalita.php?cast=1805&akce=seznam&quickfilter=3&show_all=0

Tab. V.1 - Souhrn opatření potřebných k provádění právních předpisů ES v oblasti ochrany vod

Název směrnice	Směrnice je implementována	Datum transpozice
Směrnice Rady 96/61/ES, o integrované prevenci a omezování znečištění	Ano	1. 1. 2013
Směrnice Rady 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod a o zrušení směrnice 76/160/EHS	Ano	11. 12. 2003
Směrnice Rady 91/676/EHS, o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů	Ano	3. 3. 2003
Směrnice Rady 76/160/EHS, o jakosti vod ke koupání	Ano	28. 4. 2011
Směrnice Rady 79/409/EHS, o ochraně volně žijících ptáků	Ano	19. 2. 1992
Směrnice Rady 80/778/EHS, o jakosti vody určené k lidské spotřebě, ve znění směrnice 98/83/ES	Ano	14. 7. 2000
Směrnice Rady 2012/18/EU, o kontrole nebezpečí závažných havárií s přítomností nebezpečných látek a o změně a následném zrušení směrnice Rady 96/82/ES [E38]	Ano	2. 2. 2006
Směrnice Rady 85/337/EHS, o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí, ve znění směrnice 2011/92/EU [E29];	Ano	20. 2. 2001
Směrnice Rady 86/278/EHS, o ochraně životního prostředí a zejména půdy při používání kalů z čistíren odpadních vod v zemědělství (o splaškových kalech) [E16]	Ano	17. 10. 2001
Směrnice Rady 91/414/EHS, o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh [E17]	Ano	2. 5. 2012
Směrnice Rady 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin	Ano	19. 2. 1992

V.1.2 Souhrn opatření k aplikaci principu „znečišťovatel platí“

Cílem opatření je zajistit finanční účast znečišťovatele na využívání vodních zdrojů a na realizaci opatření pro eliminaci jím produkovaného znečištění. V České republice je implementace tohoto opatření zajištěna prováděním vodního zákona [L1], který stanoví následující typy poplatků z využívání vodních zdrojů:

- ustanovení § 88 vodního zákona [L1] - poplatek za množství odebrané podzemní vody podle účelu tohoto odběru;
- ustanovení § 89 vodního zákona [L1] - poplatky za znečištění vypouštěných odpadních vod a z objemu vypouštěných vod do vod povrchových (podle sazeb v příloze č. 2 vodního zákona [L1]);
- ustanovení § 100 vodního zákona [L1] - poplatky za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních;
- ustanovení § 101 vodního zákona [L1] poplatky za odběr povrchové vody.

Výše platby je závislá na užití odebrané vody a na jejím množství.

Poplatky podle § 88 až 100 vodního zákona [L1] jsou příjmem Státního fondu životního prostředí České republiky.

Poplatky vybrané podle §101 vodního zákona [L1] jsou příjmem příslušného správce povodí.

S ohledem na současný stav v přípravě oceňování přírodních zdrojů se nepředpokládá, že bude v této fázi plánování uplatňována v oblasti vodohospodářských služeb úhrada jiných environmentálních nákladů, než jsou poplatky vybírané podle § 88 až 101 vodního zákona [L1]. Přitom je sledováno na jedné straně dosažení návratnosti nákladů za vodohospodářské služby a na druhé straně sociální únosnost navržených opatření.

Opatření k vyhodnocení účinnosti současného systému poplatků byla provedena v rámci novelizace vodního zákona [L1] v roce 2010. Byla shledána nutnost aktualizace poplatků za množství odebrané podzemní vody a za vypouštění odpadních vod do vod povrchových. Probíhající projekt rebilance zásob podzemních vod bude vhodným podkladem pro posouzení možné změny výše poplatku za množství odebrané podzemní vody. Více v kapitole V.1.5.

V.1.3 Souhrn opatření pro vody užívané nebo uvažované pro odběr vody pro lidskou spotřebu

Účelem těchto opatření je zejména zlepšení jakosti vodních zdrojů a jejich ochrana proti jakémukoliv znečištění. Znečištění vodních zdrojů je způsobováno hlavně zhoršenými odtokovými poměry, způsobenými odnoy půdy erozivní činností vody, zhoršením retenční schopnosti krajiny a dále bodovými a plošnými zdroji znečištění.

Mezi tato opatření lze zařadit stanovování ochranných pásem podle § 30 vodního zákona [L1] a způsob hospodaření v nich, sledování jakosti surové vody. Ochranná pásma stanoví vodoprávní úřad opatřeními obecné povahy. Ochranná pásma se dělí na ochranná pásma I. stupně, která slouží k ochraně vodního zdroje v bezprostředním okolí jímacího nebo odběrného zařízení, a ochranná pásma II. stupně, která slouží k ochraně vodního zdroje v územích stanovených vodoprávním úřadem tak, aby nedocházelo k ohrožení jeho vydatnosti, jakosti nebo zdravotní nezávadnosti. Detailní definice I. a II. ochranného pásma vodních zdrojů je uvedena v ustanoveních § 30 odst. 3 – 8 vodního zákona [L1].

Seznam vodárenských nádrží a zásady pro stanovení a změny ochranných pásem vodních zdrojů jsou uvedeny ve vyhlášce č. 137/1999 Sb.

Druhy a způsoby omezení v ochranných pásmech vodních zdrojů:

Podle § 30 odst. 7 vodního zákona [L1] je do ochranného pásma I. stupně zakázán vstup a vjezd; to neplatí pro osoby, které mají právo vodu z vodního zdroje odebírat, a u vodárenských nádrží pro osoby, které tato vodní díla vlastní. Podle § 30 odst. 8 vodního zákona [L1] je v ochranném pásmu I. a II. stupně zakázáno provádět činnosti poškozující nebo ohrožující vydatnost, jakost nebo zdravotní nezávadnost vodního zdroje, jejichž rozsah je vymezen v opatření obecné povahy o stanovení nebo změně ochranného pásma. Podle § 30 odst. 10 vodního zákona [L1] v opatření obecné povahy o stanovení nebo změně ochranného pásma vodního zdroje vodoprávní úřad stanoví, které činnosti poškozující nebo ohrožující vydatnost, jakost nebo zdravotní nezávadnost vodního zdroje nelze v tomto pásmu provádět, jaká technická opatření jsou v ochranném pásmu povinny provést osoby podle § 30 odst. 12 vodního zákona [L1], popřípadě způsob a dobu omezení užívání pozemků a staveb v tomto pásmu ležících.

Další opatření představuje vyhlášení citlivých oblastí podle § 32 vodního zákona [L1], u nichž jsou uplatňovány přísnější požadavky na čištění odpadních vod.

Významná jsou opatření ke stabilizaci a případně snížení odtoku fosforu a snížení eutrofizace u povrchových vod stojatých. Je nutné propagovat opatření na ochranu vod, které jsou znečištěné nebo ohrožené dusičnany ze zemědělských zdrojů.

Ve vybraných případech vodních útvarů tvořících povodí vodárenských nádrží je zlepšení stavu potřeba docílit zejména zpřísněním limitů ve vydaných povoleních k nakládání s vodami v souladu s ustanovením § 12 odst. 3 vodního zákona [L1]. Podle výčtu překročených ukazatelů vodoprávní úřad zpřísní limity na závadné látky vydané v platných povoleních k nakládání s vodami.

Souvisejícími právními předpisy v ČR jsou:

- zákon č. 254/2001 Sb., vodní zákon [L1],
- vyhláška č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu [L20],
- zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky a o změně zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů [L70].

V prvním plánovacím cyklu byla dokončena 4 opatření, všechna v dílčím povodí HSL. Jedno opatření typu B zaměřené na úpravu hospodaření v povodí vodárenských nádrží je stále probíhající v dílčím povodí OHL. Mimo opatření navržená v dílčích povodích je problematika vodárenských nádrží řešena i doplňkovými opatřeními (CZE208002, CZE208003, CZE207001).

Tab. V.1.3 – Souhrn opatření pro vody užívané nebo uvažované pro odběr vody pro lidskou spotřebu

Dílčí povodí	Program opatření	Ostatní opatření
HVL	0	1
BER	0	0
DVL	0	0
HSL	0	3
OHL	0	1
<i>Celkem</i>	<i>0</i>	<i>4</i>

V druhém plánovacím cyklu jsou v dílčích povodích části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky navržena 4 opatření typu A nebo B. V dílčím povodí Horního a středního Labe a Ohře a dolního Labe jde o opatření typu B organizačního charakteru, které upravuje hospodaření v povodí vodárenských nádrží a dále o 2 konkrétní opatření na odstranění sedimentů z nádrží Hamerák a Švadlenka. Konkrétní opatření na doplnění ČOV obce Květná o technologii srážení fosforu je navrženo v dílčím povodí Ohře a dolního Labe.

Náhled do konkrétních listů opatření je možný v plánech dílčích povodí zveřejněných na internetových stránkách příslušných státních podniků Povodí www.pvl.cz, www.pla.cz, www.poh.cz.

V.1.4 Souhrn opatření ke zlepšení jakosti vod využívaných ke koupání

Seznam koupacích vod sestavuje každoročně Ministerstvo zdravotnictví spolu s Ministerstvem životního prostředí. Podle požadavků evropské směrnice 2006/7/ES [E3], která byla do právního řádu České republiky transponována níže popsanými právními předpisy, se následně provádí monitoring a hodnocení stavu těchto koupacích oblastí. Zprávu o výsledcích monitorování a posouzení jakosti povrchových vod za uplynulou koupací sezónu předkládá Ministerstvo životního prostředí ve spolupráci s Ministerstvem zdravotnictví Evropské komisi do 31. prosince kalendářního roku.

Hodnocení dle požadavků směrnice [E3] se opírá o hodnocení mikrobiologických ukazatelů. V ČR nejsou největší problémy koupacích vod v mikrobiálním znečištění, ale především v nadměrném výskytu sinic a vodního květu. Tento nežádoucí jev je způsoben nadměrným přísunem fosforu do stojatých vod využívaných ke koupání. Zdrojem fosforu mohou být jak bodové tak i plošné zdroje znečištění. Proto konkrétní opatření přispívající k redukci tohoto problému a ke zlepšení jakosti vod využívaných ke koupání jsou opatření, která snižují odtok fosforu z bodových zdrojů znečištění (zvláště městských odpadních vod) a opatření k zabránění nebo regulaci znečištění z plošných zdrojů a jsou navržena v povodí těchto koupacích vod. Tato opatření jsou uvedena v kapitole VI.1.7. a kapitole VI.1.8.

Na jakost koupacích vod a snížení přísunu živin budou mít pozitivní efekt také některá doplňková opatření navržená v kapitole V.2; jde například o opatření CZE216001 nebo CZE207001.

Souvisejícími právními předpisy v ČR jsou:

- zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví ve znění pozdějších předpisů [L7],
- zákon č. 254/2001 Sb., vodní zákon ve znění pozdějších předpisů [L1],

- vyhláška č. 238/2011 Sb., o stanovení hygienických požadavků na koupaliště, sauny a hygienické limity písku v pískovištích venkovních hracích ploch ve znění pozdějších předpisů [L21],
- vyhláška č. 155/2011 Sb., o profilech povrchových vod využívaných ke koupání ve znění pozdějších předpisů [L11],
- nařízení vlády č. 61/2003 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod ve znění pozdějších předpisů
- a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech ve znění pozdějších předpisů [L6].

Tab. V.1.4 – Souhrn opatření ke zlepšení jakosti vod využívaných ke koupání

Dílčí povodí	Souhrn programu opatření	Ostatní opatření
HVL	0	3
BER	0	5
DVL	0	4
HSL	0	4
OHL	1	1
<i>Celkem</i>	<i>1</i>	<i>18</i>

Ve všech dílčích povodích je navrženo opatření typu B, které postihuje všechny vodní útvary tvořící povodí povrchových vod ke koupání, zavádí mimo jiné limitní hodnotu 0,02 mg/l fosforečnanového fosforu v koupací vodě a 0,05 mg/l v povodí koupací vody a další opatření organizačního charakteru týkající se povodí povrchových vod využívaných ke koupání. Dílčí povodí Horního a středního Labe, Berounky, Horní i Dolní Vltavy navíc navrhuje opatření zaměřené na konkrétní nádrže s cílem snížit obsah fosforu v nich.

Dosažení těchto limitů, zejména pak převažují-li přísuny fosforu z bodových zdrojů znečištění, je možné dosáhnout skrze revizi a zpřísnění limitů ve vydaných povoleních k nakládání s vodami v povodí vod využívaných ke koupání. Limity zpřísní vodoprávní úřad v souladu s ustanovením § 12 odst. 3 vodního zákona [L1].

Náhled do konkrétních listů opatření je možný v plánech dílčích povodí zveřejněných na internetových stránkách příslušných státních podniků Povodí www.pvl.cz, www.pla.cz, www.poh.cz.

V.1.5 Souhrn opatření pro omezování odběrů a vzdouvání vod, včetně odůvodnění případných výjimek

Účelem těchto opatření je eliminovat nežádoucí vlivy zajišťování vodohospodářských služeb na množství povrchové a podzemní vody. Odběry povrchových a podzemních vod mohou v některých případech způsobit nedosažení environmentálních cílů. Jedná se zejména o napjatou vodní bilanci povrchových a podzemních vod, způsobenou např. nepříznivým poměrem mezi odběry a základním odtokem.

Opatření je zavedeno ve vodním zákoně [L1] a svým charakterem se jedná o správní opatření, kterými dochází k regulaci odběrů povrchových a podzemních vod a jejich akumulaci. Podle § 8 vodního zákona [L1] je potřeba povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami, pokud dochází k jejich odběru, u povrchových vod také pokud dochází k jejich vzdouvání, popřípadě akumulaci, k využívání jejich energetického potenciálu, k užívání těchto vod pro chov ryb nebo vodní drůbeže, popřípadě jiných vodních živočichů, za účelem podnikání a k jinému nakládání s nimi. Povolení je časově omezené, součástí povolení je výše povoleného ročního odběru (§ 9 vodního zákona). Povolení vydané pro využití energetického potenciálu vod nemůže být vydáno na dobu kratší než 30 let. Doba platnosti povolení je vodoprávním úřadem prodloužena o dobu stanovenou ve stávajícím povolení (§ 9 vodního zákona). Pokud je odebíráno více než 6 000 m³/rok nebo 500 m³/měsíc, má provozovatel vodovodu pro veřejnou potřebu povinnost měřit množství a jakost odebrané vody a výsledky předávat správcům povodí (§ 10 vodního zákona). Stejně tak při objemu vody vzduté vodním dílem nad 1 000 000 m³ je povinnost měřit objem vzduté vody a výsledky předávat správcům povodí (§ 10 vodního zákona).

Podle § 12 vodního zákona [L1] vodoprávní úřad zruší či změní platné povolení k nakládání s vodami, je-li to nezbytné k dosažení cílů ochrany vod přijatých v plánu povodí.

Minimální zůstatkový průtok je podle § 36 vodního zákona [L1] takový průtok povrchových vod, který ještě umožňuje obecné nakládání s povrchovými vodami a ekologické funkce vodního toku.

Celostátní evidence povolení nakládání s vodami je dostupná na internetových stránkách Ministerstva zemědělství v sekci Voda → Aplikace → Centrální registr vodoprávní evidence⁵. Grafické znázornění v mapovém podkladu je dostupné k nahlédnutí na stejných internetových stránkách v sekci Voda → Aplikace → Odběry a vypouštění⁶.

Evidence vzdouvacích staveb na vodních tocích spravují jednotlivé státní podniky Povodí⁷.

Minimální zůstatkový průtok (dále jen MZP) je stanovován na základě metodického pokynu ZP98/16 MŽP. Zde je vhodné zmínit, že tento způsob je neaktuální s ohledem na metodické postupy EU i národní. Velkým nedostatkem je stanovení MZP jednou hodnotou na celý rok, bez zohlednění sezónních aspektů. V souvislosti s novelizací ustanovení § 36 vodního zákona [L1] bylo rozhodnuto, že způsob a kritéria stanovení MZP budou stanovena nařízením vlády. Nové nařízení vlády by mělo vstoupit v platnost v polovině roku 2015, oproti původnímu metodickému pokynu bude rozlišovat mezi jarním obdobím a zbytkem roku, území ČR v něm bude rozděleno do čtyř oblastí podle hydrologických charakteristik. Účelem nařízení vlády nebude revidovat již vydaná povolení k nakládání s vodami. Pouze v individuálních případech může vodoprávní úřad nařízení vlády použít ke změně stávajících povolení k nakládání s vodami v souladu s ustanovením § 12 vodního zákona [L1]. Nové nařízení vlády určující způsob stanovení MZP může být účinným nástrojem ke zlepšení zejména biologických ukazatelů hodnocení stavu.

Na základě podnětů správy významných vodních toků je také možné provádět úpravy a koordinaci manipulačních řádů vodních děl jiných vlastníků podle § 47 vodního zákona [L1].

V souvislosti s probíhajícím projektem rebilance zásob podzemních vod je navrženo použít výsledky projektu ke zjištění příčin napjaté vodní bilance a navrhnout konkrétní opatření v ohrožených podzemních vodních útvech. Opatření je navrženo jako doplňkové a lze ho najít v kapitole V.2. CZE205001.

Souvisejícími právními předpisy v ČR jsou:

- zákon č. 254/2001 Sb., vodní zákon [L1]
- vyhláška č. 431/2001 Sb., o vodní bilanci [L4]

Z prvního plánovacího cyklu probíhá jedno opatření. Jde o opatření typu B navržené v dílčím povodí HSL a jeho tématem je regulace odběrů a vzdouvání.

Tab. V.1.5 – Souhrn opatření pro omezování odběrů a vzdouvání vod, včetně odůvodnění případných výjimek

Dílčí povodí	Souhrn programu opatření	Ostatní opatření
HVL	0	1
BER	0	1
DVL	0	1
HSL	0	1
OHL	0	1
<i>Celkem</i>	<i>0</i>	<i>5</i>

Všechna dílčí povodí navrhuje ve vybraných útvech povrchových vod opatření s cílem revize odběrů vod, stanovit minimální hladiny podzemních vod u odběrů nad 10 l/s, povolovat nové odběry jen tak, aby neměly negativní dopad na stav povrchových a podzemních vod a na využívání stávajících povolení k nakládání s vodami, redukce plošného odvodnění vybraných povodí.

Náhled do konkrétních listů opatření je možný v plánech dílčích povodí zveřejněných na internetových stránkách příslušných státních podniků Povodí www.pvl.cz, www.pla.cz, www.poh.cz.

⁵<http://eagri.cz/public/web/mze/voda/aplikace/centralni-registr-vodopravni-evidence.html>

⁶<http://eagri.cz/public/web/mze/voda/aplikace/odbery-a-vypousteni.html>

⁷ Pouze vzdouvací stavby ve správě státních podniků Povodí a v rámci jejich územní působnosti.

V.1.6 Souhrn opatření k regulaci umělých infiltrací nebo doplňování podzemních vod

Globální změna klimatu, jejímž následkům budeme pravděpodobně v příštích letech vystaveni, se na národní úrovni projeví zejména změnou vodního režimu. Jedním z adaptačních opatření, které umožňuje zvýšení stability vodárenských zdrojů a zachování systému zásobování obyvatel vodou, je umělá infiltrace. Jedná se o umělé převádění povrchové vody do vod podzemních. Hlavním účelem infiltrace je zlepšení jakosti povrchové vody přirozenými filtračními pochody v půdě a poté její využití pro vodárenské účely.

Současně platný právní řád České republiky umožňuje umělé obohacování podzemních zdrojů vod povrchovou vodou a jiné nakládání s podzemními vodami na základě povolení vydaného vodoprávním úřadem dle § 8 odst. 1 písm. b) vodního zákona [L1]. Podkladem pro vydání povolení k nakládání s podzemními vodami je vyjádření osoby s odbornou způsobilostí. Povolení je časově omezené.

Vodoprávní úřad zároveň může platné povolení k nakládání s vodami zrušit či změnit, je-li to nezbytné k dosažení cílů ochrany vod přijatých v plánu povodí (§ 12 odst. 3 písm. a) vodního zákona [L1]).

Souvisejícími právními předpisy v ČR jsou:

- zákon č. 254/2001 Sb., vodní zákon [L1]
- zákon č. 305/2000 Sb., o povodích [L78]
- vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území [L79]
- vyhláška č. 24/2011 Sb. v platném znění, o plánech povodí a plánech pro zvládání povodňových rizik [L2]
- vyhláška č. 431/2001 Sb., o vodní bilanci [L4].

Tab. V.1.6 – Souhrn opatření k regulaci umělých infiltrací nebo doplňování podzemních vod

Dílčí povodí	Souhrn programu opatření	Ostatní opatření
HVL	0	0
BER	0	0
DVL	0	0
HSL	0	1
OHL	0	0
<i>Celkem</i>	<i>0</i>	<i>1</i>

Jediné navržené opatření je typu B a je navrženo pro vybrané útvary dílčího povodí Horního a středního Labe. Jedná se o lokalitu Káraný, kde voda z Jizery doplňuje zásobu podzemní vody, která je následně využívána k zásobování části obyvatel Hlavního města Prahy pitnou vodou. List opatření byl navržen již v prvním cyklu a je k nahlédnutí na internetových stránkách státního podniku Povodí Labe www.pla.cz.

V.1.7 Souhrn opatření k zabránění a regulaci znečištění z bodových zdrojů, včetně opatření směřujících ke snížování rozsahu mísících zón

Bodové zdroje znečištění představují potenciální znečištění povrchových a podzemních vod látkami z komunálních odpadních vod, průmyslových odpadních vod a látkami vyskytujícími se ve starých ekologických zátěžích (SEZ)⁸. Tyto zdroje mají vliv zejména na fyzikálně chemickou složku ekologického stavu (CHSK, BSK₅, N-NO₃⁻, P_{celk.}), ale i na chemický stav, neboť na stokovou síť mohou být napojeny průmyslové podniky nakládající se zvláště nebezpečnými látkami, které mohou vypouštět odpadní vody do kanalizace na základě vodoprávního povolení (§ 16 vodního zákona [L1]). Zprostředkovaně je ovlivněna i biologická složka ekologického stavu.

Problematika odvádění a čištění komunálních a průmyslových odpadních vod je řešena primárně vodním zákonem [L1], zákonem o vodovodech a kanalizacích [L22] a nařízením vlády č. 61/2003 Sb. [L6].

⁸ Problematika SEZ a průmyslových zdrojů je řešena v kapitole V.1.10.

Odpadní vody jsou vypouštěny buď do kanalizace anebo do povrchových či podzemních vod. Pokud jsou odpadní vody vypouštěny do kanalizace, jsou podmínky vypouštění dány smlouvou o odvádění odpadních vod podle § 18 ZVaK [L22]. V případě vypouštění odpadních vod, u nichž lze mít důvodně za to, že mohou obsahovat jednu nebo více zvláště nebezpečných látek do kanalizace je třeba povolení vodoprávního úřadu (§ 16 vodního zákona).

K vypouštění odpadních vod do povrchových nebo podzemních vod je potřeba povolení nakládání s vodami podle § 8 vodního zákona. Podle § 9 vodního zákona se povolení vydává na časově omezenou dobu a vydává ho místně příslušný vodoprávní úřad. Dále se v povolení stanoví účel, rozsah, povinnosti a popřípadě podmínky, za kterých se toto povolení vydává. Podle § 8 odst. 2 vodního zákona [L1] nemůže být povolení k vypouštění vydáno na dobu delší než 10 let, v případě vypouštění odpadních vod se zvláště nebezpečnými látkami nebo nebezpečnými látkami podle přílohy č. 1 vodního zákona [L1] na dobu delší než 4 roky. Dále podle § 12 vodního zákona vodoprávní úřad změní nebo zruší platné povolení k nakládání s vodami, je-li to nezbytné k dosažení cílů ochrany vod přijatých v plánu povodí.

Srážkové vody lze kanalizací odvádět a zneškodňovat na ČOV za podmínek definovaných kanalizačním řádem a smlouvou o odvádění odpadních vod. Pokud jsou srážkové vody znečištěné (např. vody odtékající z parkovišť, aj.), je nutné je před vypuštěním předčistit v souladu s povolením vodoprávního úřadu. Podle § 19 ZVaK [L22] musí být množství srážkových vod odváděných kanalizací měřeno, nebo musí být toto množství vypočteno podle prováděcího předpisu. Odvádění srážkových vod a jejich následná likvidace podléhá povinnému poplatku podle § 20 ZVaK [L22].

Přednostně se mají srážkové vody zasakovat vhodným technickým zařízením do terénu (vegetační plochy a pásy, zatravnňovací tvárnice, příkopy a vsakovací jámy apod.) nebo odvádět samostatnou kanalizací do recipientu.

V poslední dekádě byla na základě implementace Směrnice o čištění městských odpadních vod [E12] pozornost zaměřena na odkanalizování a čištění komunálních odpadních vod v aglomeracích s více jak 2 000 EO. Tato opatření představovala většinu všech navržených opatření v předchozím plánovacím období (2009 – 2015). Nicméně je třeba dále věnovat pozornost zdrojům komunálních odpadních vod, které jsou, jak je uvedeno v kapitole II. Užívání vod, významným vlivem, který se podílí na nedosažení cílů ochrany vod. Jelikož jsou opatření v aglomeracích již zrealizována, je třeba se nyní zaměřit na zdroje komunálních odpadních vod pod 2 000 EO a v aglomeracích nad 2000 EO na srážkové vody z dešťových oddělovačů, které mohou být významným zdrojem znečištění.

Opatření k omezování komunálních bodových zdrojů, lze rozdělit do dvou kategorií:

- výstavba, intenzifikace nebo modernizace ČOV,
- výstavba nebo rekonstrukce kanalizace zakončené stávající ČOV.

Výstavbou nebo intenzifikací ČOV se kromě snížení vnosu znečištění do povrchových vod zlepši také kyslíkový režim v recipientu a při kombinaci eliminace organického znečištění a nutrientů (především fosforu) se výrazně sníží riziko eutrofizace povrchových vod.

Výstavbou nebo rekonstrukcí kanalizace dojde k podchycení vzniklých odpadních vod a k jejich bezpečnému odvedení na čistírnu odpadních vod, čímž se zamezí znečišťování půdního prostředí, povrchových a podzemních vod. V případě výstavby kanalizace s navazujícím čištěním odpadních vod je nutné odstranit žumpy a septiky (v souladu s ustanovením § 18 odst. 3 zákona o vodovodech a kanalizacích [L22]), které mohou být dalším rizikem pro vnos znečištění do životního prostředí.

Pokud část útvaru povrchových vod bezprostředně navazuje na místo vypouštění odpadních vod, kde koncentrace prioritních látek aldrinu, dieldrinu, endrinu, isodrinu, p, p'-DDT, DDT celkem, tetrachlorethylenu, trichlorethylenu mohou překračovat příslušné normy environmentální kvality, může být tato část útvaru podle § 6 vyhlášky č. 98/2011 Sb. vymezena jako mísící zóna. Návod pro vymezení mísících zón je uveden v Metodice pro vymezení mísících zón podle § 6 vyhlášky č. 98/2011 Sb. v útvarech povrchových vod tekoucích (kategorie řeka⁹).

⁹[http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/prehled_akceptovanych_metodik_tekoucich_vod/\\$FILE/OOV-misici_zony1-20140103.pdf](http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/prehled_akceptovanych_metodik_tekoucich_vod/$FILE/OOV-misici_zony1-20140103.pdf)

Souvisejícími právními předpisy v ČR jsou

- zákon č. 254/2001 Sb., vodní zákon [L1,]
- nařízení vlády č. 61/2003 Sb. [L6],
- zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny [L42],
- zákon 151/2011 Sb., o ochraně veřejného zdraví [L59],
- zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu [L22],
- vyhláška č. 159/2003 Sb., kterou se stanoví povrchové vody využívané ke koupání osob [L24],
- zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech [L73].

Opatření navržená v dílčích povodích vycházejí z následujících rámcových opatření:

- Výstavba a rekonstrukce ČOV a kanalizací v aglomeracích nad 2 000 EO
- Výstavba a rekonstrukce ČOV a kanalizací v aglomeracích pod 2 000 EO v územích vyžadujících zvláštní ochranu
- Výstavba a rekonstrukce ČOV a kanalizací v obcích pod 2 000 EO
- Komplexní sledování, zjišťování a hodnocení stavu jakosti a množství vod (komplexní monitoring vod).

V prvním plánovacím období bylo v části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky navrženo a dokončeno 158 opatření. Převážná většina představuje akce na výstavbu nebo rekonstrukci ČOV nebo kanalizací. Dalších 175 opatření tohoto druhu bylo dokončeno po roce 2012, nebo směřuje k dokončení k roku 2015. Vedle těchto investičních opatření navrhuje všechny plány dílčích povodí opatření typu B zaměřené na drobné znečišťovatele a obce do 2 000 EO, které shrnuje způsoby zneškodňování odpadních vod v obcích do 2 000 EO a může být použit jako podklad k vyjadřovací činnosti vodoprávních úřadů.

V prvním plánovacím cyklu bylo navrženo 95 opatření, která nebyla zahájena. Důvody nerealizace jsou uvedeny v kapitole Úvod.

Tab. V.1.7 – Souhrn opatření k zabránění a regulaci znečištění z bodových zdrojů, včetně opatření směřujících ke snížování rozsahu misíčních zón

Dílčí povodí	Souhrn programu opatření	Ostatní opatření
HVL	85	122
BER	71	81
DVL	62	79
HSL	38	4
OHL	66	23
<i>Celkem</i>	322	309

Náhled do konkrétních listů opatření je možný v plánech dílčích povodí zveřejněných na internetových stránkách příslušných státních podniků Povodí www.pvl.cz, www.pla.cz, www.poh.cz.

Protože nezanedbatelné zatížení, zejména živinami pochází i z obcí menších než 500 EO je v druhém plánovacím cyklu na národní úrovni navrženo doplňkové opatření CZE207001 Obce do 500 EO, které navrhuje prostřednictvím legislativní změny zpřísnění dosažitelných hodnot pro BAT a zavedení dalších emisních standardů pro minimální účinnost čištění pro kategorii ČOV do 500 EO v nařízení vlády č. 61/2003 Sb. [L6]. Opatření je navrženo v kapitole V.2. Zajištění dostatečného čištění v obcích kategorie 500 – 2 000 EO je zajištěno opatřeními typu B navrženými na úrovni dílčích povodí.

V.1.8 Souhrn opatření k zabránění nebo regulaci znečištění z plošných zdrojů

Plošné zdroje znečištění představují jeden z významných vlivů způsobujících nedosažení cílů ochrany vod uvedených v kapitole IV.

Plošné znečištění je způsobováno v převážné míře zemědělskými zdroji a v menší míře průmyslovými zdroji (atmosférické depozice). Z intenzivní rostlinné a živočišné výroby vyplývá používání dusíkatých hnojiv v nadměrné míře, dále se jedná o způsob hospodaření se statkovými hnojivy, erozi půdy a používání rostlinných ochranných prostředků.

K omezení znečištění N-NO₃⁻ ze zemědělských zdrojů jsou v ČR od roku 2003 nařízením vlády č. 103/2003 Sb., resp. nařízením vlády č. 262/2012 Sb. [L18] vymezeny zranitelné oblasti a stanoven Akční program, tj. opatření, která jsou ve zranitelných oblastech povinná a která mají minimalizovat úniky dusíku ze zemědělského hospodaření. Vzhledem k výsledkům hodnocení stavu vodních útvarů povrchových i podzemních vod a překročeným hodnotám ukazatele N-NO₃⁻ lze usuzovat, že opatření vycházející z nařízení vlády [L18] nejsou pro vodní prostředí zcela účinná.

K omezení pesticidů je od 1. 1. 2013 schválen Národní akční plán ke snížení používání pesticidů v ČR¹⁰, který obsahuje 13 dílčích cílů a 69 opatření, termínovaných od roku 2013 do roku 2020 a zaměřených na snížení rizik a omezení dopadů používání přípravků na ochranu rostlin na lidské zdraví a životní prostředí, s cílem podpořit zejména vývoj a zavádění integrované ochrany rostlin tak, aby se snížila závislost na používání přípravků. Dokument bude aktualizován každých pět let.

Právě tak akční plán na omezení používání pesticidů vyžaduje revizi a zpřísnění limitů i způsob kontrol a postihů. Jde o látky, které kontaminují zdroje surových vod pro lidskou spotřebu, přitom jejich odstranění z vody úpravou je značně problematické. Jejich používání by proto mělo být skutečně pod přísným dohledem a to nejen při použití v zemědělství, ale také například při likvidaci porostů podél železničních tratí.

Opatření na snížení vnosu znečištění ze zemědělských zdrojů je obtížné prosazovat v prostředí protichůdných regulací, kdy na jedné straně je potřeba dosáhnout dobrého stavu vod a ekologické stability, na straně druhé je podporováno pěstování širokořádkových plodin za účelem energetického využití a to i v místech k tomu morfologicky nevhodných. Dotační tituly by proto měly být sladěny a to už na úrovni evropské.

Tématem znečištění ze zemědělství se zabývají dvě navrhovaná doplňková opatření. V kapitole V.2 najdeme opatření CZE208002 zaměřené zejména na znečištění pesticidy, které definuje řadu úkolů a opatření CZE208003 zaměřené na znečištění dusičnany.

V České republice jsou monitoringem ovzduší prokázány koncentrace PAU a zejména benzo(a)pyrenu výrazně převyšující povolené imisní limity. V tomto ohledu je nutné vytvořit podmínky ke snížení vypouštění prioritních a prioritních nebezpečných látek s ohledem na přestup do vodního prostředí a důsledně kontrolovat jejich dodržování.

Za tímto účelem je na národní úrovni navrženo opatření CZE208001 zaměřené na atmosférickou depozici.

Související právní předpisy v ČR jsou:

- zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu [L80]
- zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech [L73]
- zákon č. 254/2001 Sb., vodní zákon [L1]
- zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech [L72]
- zákon č. 120/2002 Sb., o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh [L80]
- zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech [L82]
- zákon č. 199/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů [L74]
- zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích [L83]
- vyhláška č. 474/2000 Sb., o stanovení požadavků na hnojiva [L84]

¹⁰<http://eagri.cz/public/web/mze/zivotni-prostredi/udrzitelne-pouzivani-pesticidu/>

- vyhláška č. 382/2001 Sb., o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě [L71]
- vyhláška č. 257/2009 Sb., o používání sedimentů na zemědělské půdě [L85]
- vyhláška č. 32/2012 Sb., o přípravcích a dalších prostředcích na ochranu rostlin [L86]
- vyhláška č. 377/2013 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv [L87]
- nařízení vlády č. 262/2012 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a akčním programem [L45]

Z prvního plánovacího cyklu stále ještě probíhají organizační opatření navržená v úrovni dílčích povodí, zaměřená na zmírnění plošné eroze jako transportního mechanismu vnosu znečištění ze zemědělství. Celkem bylo těchto opatření realizováno 25.

Tab. V.1.8 – Souhrn opatření k zabránění nebo regulaci znečištění z plošných zdrojů

Dílčí povodí	Souhrn programu opatření	Ostatní opatření
HVL	0	0
BER	0	0
DVL	0	0
HSL	0	2
OHL	0	0
<i>Celkem</i>	<i>0</i>	<i>2</i>

V druhém plánovacím cyklu jsou navržena dvě opatření. Jde o typ opatření B navržený v dílčím povodí HSL. Opatření jsou zaměřena na omezení obsahu síranů a chloridů v podzemních vodách a byla převzata z prvního plánovacího cyklu. Listy opatření je možné nalézt v plánu dílčího povodí zveřejněného na internetových stránkách státního podniku Povodí Labe www.pla.cz.

Další problematika popsána v textu výše je řešena návrhem výše zmíněných doplňkových opatření.

V.1.9 Souhrn opatření k zamezení přímému vypouštění do podzemních vod s uvedením případů povoleného vypouštění

Přímé vypouštění do podzemních vod je vypouštění znečišťujících látek do podzemních vod, aniž by prošly filtrací půdou nebo půdním podložím.

Současně platný právní řád České republiky přímé vypouštění zakazuje (§ 38 vodního zákona [L1]). Vodoprávní úřad může nepřímé vypouštění odpadních vod, které neobsahují nebezpečné závadné látky nebo zvláště nebezpečné závadné látky, přes půdní vrstvy do vod podzemních povolit jen výjimečně na základě vyjádření osoby s odbornou způsobilostí.

Tato právní úprava je dostačující a není navrhováno žádné další opatření.

Dále je uveden souhrn případů povoleného vypouštění. Pouze v dílčím povodí Horního a středního Labe jsou povolená vypouštění do podzemních vod, celkem jde o 13 vypouštění, jejich seznam je uveden v plánu dílčího povodí Horního a středního Labe. Ve všech případech jde o vypouštění spojená s probíhajícími odstraňováními SEZ.

Tab. V.1.9 – Seznam případů povoleného vypouštění

Dílčí povodí	Počet případů povoleného vypouštění
HVL	0
BER	0
DVL	0
HSL	13
OHL	0
<i>Celkem</i>	<i>0</i>

V.1.10 Souhrn opatření k omezování, případně zastavení vnosu nebezpečných a zvláště nebezpečných látek do vod

Cílem ochrany vod jako složky životního prostředí, definovaným v kapitole IV., je snížení znečištění nebezpečnými látkami a zastavení nebo postupné odstraňování emisí, vypouštění a úniků zvláště nebezpečných látek [L1].

Nebezpečné a zvláště nebezpečné látky jsou definované přílohou č. 1 vodního zákona [L1]. V případě nebezpečných látek se jedná např. o zinek, měď, biocidy, minerální oleje, kyanidy a fluoridy. Mezi zvláště nebezpečné látky řadíme např. organohalogenové sloučeniny, rtuť a její sloučeniny, kadmium a jeho sloučeniny a perzistentní minerální oleje.

Zdrojem těchto látek je průmysl, zejména chemický, který produkuje a užívá množství látek, které jsou závadné pro lidi i přírodní prostředí, a přes poměrně striktní předpisy pro nakládání s nimi se mohou tyto látky dostat do podzemních a povrchových vod v důsledku úniků nebo vypouštěním odpadních vod, ve kterých jsou obsaženy. Odpadní vody mohou být vypouštěny do povrchových nebo podzemních vod (§ 8 vodního zákona), nebo do kanalizace (§ 16 vodního zákona). Nebezpečné a zvláště nebezpečné látky mohou být vypouštěny do kanalizace za podmínek definovaných v § 16 vodního zákona a kanalizačního řádu. Povolení k vypouštění odpadních vod nemůže být vydáno na dobu delší než 10 let; v případě vypouštění odpadních vod se zvláště nebezpečnými látkami nebo nebezpečnými látkami na dobu delší než 4 roky (§ 9 vodního zákona) a zároveň musí mít producent těchto odpadních vod smlouvu o odvádění odpadních vod s provozovatelem kanalizace.

Odběratel, který vypouští do kanalizace odpadní vody s obsahem zvláště nebezpečných látek, je povinen v souladu s povolením vodoprávního úřadu měřit míru znečištění a objem odpadních vod a množství zvláště nebezpečných látek vypouštěných do kanalizace, vést o nich evidenci a výsledky měření předávat vodoprávnímu úřadu, který povolení vydal (§ 19 zákona o vodovodech a kanalizacích).

Odpadní vody vycištěné na ČOV mohou být v souladu s vodoprávním povolením vypouštěny do povrchových vod. Za toto vypouštění je podle § 89 vodního zákona stanoven poplatek za znečištění a poplatek z objemu vypouštěných odpadních vod. Poplatek za znečištění vypouštěných odpadních vod je znečišťovatel povinen platit, jestliže jím vypouštěné odpadní vody překročí v příslušném ukazateli znečištění zároveň hmotnostní a koncentrační limit zpoplatnění.

Podle § 39 vodního zákona každý, kdo zachází se zvláště nebezpečnými látkami nebo nebezpečnými látkami nebo kdo zachází se závadnými látkami ve větším rozsahu, nebo kdy zacházení s nimi je spojeno se zvýšeným nebezpečím, je povinen učinit odpovídající opatření, aby nevnikly do povrchových nebo podzemních vod nebo do kanalizací, které tvoří součást technologického vybavení výrobního zařízení.

Dozor nad tím, jak fyzické nebo právnické osoby dodržují povinnosti stanovené vodním zákonem, přísluší České inspekci životního prostředí (§ 112 vodního zákona). V případě porušení poplatkových povinností může být fyzické osobě podle § 125 vodního zákona uložena pokuta. Pokud právnická nebo fyzická podnikající osoba vypustí bez povolení vodoprávního úřadu do kanalizace odpadní vody s obsahem zvláště nebezpečné látky dopustí se podle § 125a vodního zákona správního deliktu.

K další evidenci těchto látek slouží Integrovaný registr znečištění¹¹, veřejně přístupný informační systém emisí a přenosů znečišťujících látek¹². Seznam znečišťujících látek a prahových hodnot a údaje požadované pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování životního prostředí je stanoven nařízením vlády č. 450/2011 Sb. [L88]. Z hlediska úniků do vodního prostředí je sledováno 71 látek. Ohlašovací prahové hodnoty jsou stanoveny pro jednotlivé látky v kg/rok pro jednotlivé sledované složky životního prostředí (voda, vzduch, půda). Znečišťovatel má ohlašovací povinnost k integrovanému registru znečištění pokud překročí stanovené ohlašovací prahové hodnoty za příslušný ohlašovací rok. Menší zdroje nepřekračující prahové hodnoty dané nařízením vlády č. 450/2011 Sb., [L88] nemají ohlašovací povinnost do IRZ, přičemž jejich suma například za větší aglomeraci může být významná z hlediska dosažení dobrého stavu vod.

¹¹ Zřízen dle zákona č. 76/2002 Sb., o integrovaném registru znečišťování a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí.

¹²<http://irz.cz/node/108>

Dalším nedostatkem se jeví to, že u látek evidovaných v IRZ nebo v povoleních k nakládání s vodami zase není známo skutečné vypouštěné množství, pouze množství povolené.

Z výše popsaného problému vyplývá potřeba zavést centrální evidenci povolení nakládání s vodami s obsahem NL a ZNL včetně záznamů o výsledcích průběžných měření podle § 16 vodního zákona. Toto jsou první kroky Národní strategie k postupnému omezení vnosu prioritních látek a úplnému zastavení vnosu prioritních nebezpečných látek, což je řešeno návrhem doplňkového opatření v kapitole V.2 (CZE2210001).

Dalšími zdroji NL a ZNL je zemědělství (rostlinná výroba), při kterém jsou používány pesticidy, dále atmosférická depozice a staré ekologické zátěže vzniklé dlouhodobou průmyslovou a zemědělskou činností (bodové zdroje) v uplynulých letech, zpravidla před privatizací. Opatření k eliminaci pesticidů a atmosférické depozice jsou uvedeny v kapitole V.1.8 a v kapitole V.2.

Staré ekologické zátěže se v naprosté většině případů koncentrují do podzemních vod a horninového prostředí, odkud mohou být vyplavovány i do povrchových vod. Základním problémem SEZ je jejich identifikace a určení jejich rizikovosti pro zdraví člověka a jednotlivé složky přírodního prostředí. Celý proces sanace, který má končit eliminací dopadů ze SEZ, je proto nutné provádět v etapách a dle jejich výsledků rozhodovat o dalším postupu. SEZ jsou evidovány v systému evidence kontaminovaných míst¹³, který zřídilo MŽP pro evidenci, sledování a posuzování priorit kontaminovaných resp. potenciálně kontaminovaných míst.

K eliminaci SEZ jsou navržena konkrétní opatření v plánech dílčích povodí.

Souvisejícími právními předpisy v ČR jsou:

- zákon č. 254/2001 Sb., vodní zákon [L1]
- zákon č. 274/2001 Sb. o vodovodech a kanalizacích [L22]
- Vyhláška č. 428/2001 Sb. kterou se provádí zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích) [L20]
- zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech [L37]
- zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění [L55]
- nařízení vlády č. 61/2003 Sb. [L6]
- vyhláška č. 572/2004 Sb., kterou se stanoví forma a způsob vedení evidence podkladů nezbytných pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování [L85]

V prvním plánovacím cyklu bylo provedeno 31 opatření spojených se sanací SEZ nejvíce (23) v dílčím povodí HSL, 61 opatření podobného charakteru bylo dokončeno po roce 2012 anebo bude dokončeno ke konci roku 2015, 45 opatření navržených v prvním plánovacím cyklu nebylo zahájeno, důvody nezačínání jsou uváděny v kapitole Úvod. Tato opatření byla znovu navržena do programu druhého plánovacího cyklu.

Tab. V.1.10 – Souhrn opatření k omezení, případně zastavení vnosu nebezpečných a zvláště nebezpečných látek do vod

Dílčí povodí	Souhrn programu opatření	Ostatní opatření
HVL	0	20
BER	0	24
DVL	0	21
HSL	0	49
OHL	0	0
<i>Celkem</i>	<i>0</i>	<i>114</i>

V druhém plánovacím cyklu je navrženo 114 opatření, z toho 45 je převzato z prvního plánovacího cyklu. Náhled do konkrétních listů opatření je možný v plánech dílčích povodí zveřejněných na internetových stránkách příslušných státních podniků Povodí www.pvl.cz, www.pla.cz, www.poh.cz.

Kroky potřebné k omezení vnosu prioritních látek a úplnému zastavení vnosu prioritních nebezpečných látek jsou určeny doplňkovým opatřením CZE210001 v kapitole V.2.

¹³www.sekm.cz

V.1.11 Souhrn opatření k prevenci a snížení dopadů případů havarijního znečištění

Tento druh opatření vychází z požadavků Směrnice 96/82/ES, o kontrole nebezpečí závažných havárií [E14], která byla do právního řádu České republiky transponována zákonem č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií [L70].

Kontrolu provádějí v rámci své působnosti orgány integrované inspekce prevence závažných havárií

- Česká inspekce životního prostředí
- krajské úřady
- Státní úřad inspekce práce
- správní úřady na úseku požární ochrany
- ochrany obyvatelstva a integrovaného záchranného systému
- krajské hygienické stanice
- Český báňský úřad

Předmětem kontroly jsou opatření přijatá k prevenci vzniku závažné havárie v objektu nebo zařízení, vhodnost a dostatečnost prostředků zmírňujících možné dopady závažné havárie, dodržování preventivních bezpečnostních opatření a podklady poskytnuté krajskému úřadu pro zpracování vnějších havarijních plánů a pro stanovení zóny havarijního plánování.

Kontrola u provozovatele zařazeného ve skupině A se provádí nejméně jednou za tři roky. Kontrola u provozovatele ve skupině B se provádí nejméně jednou za rok. Provozovatelé jsou do těchto kategorií řazeni na základě přílohy č. 1 k zákonu č. 59/2006 Sb. [L70].

Veřejné projednání návrhů bezpečnostní dokumentace, vnějšího havarijního plánu a jejich aktualizaci zajišťují krajské úřady. Rovněž zajišťují zpřístupnění schválené bezpečnostní dokumentace a vnějšího havarijního plánu nebo jejich aktualizací veřejnosti. Krajský úřad zpracovává a poskytuje veřejnosti v zóně havarijního plánování informaci o nebezpečí závažné havárie, včetně možného domino efektu, o preventivních bezpečnostních opatřeních, opatřeních na zmírnění dopadů a o žádoucím chování obyvatel v případě vzniku závažné havárie.

Výše zmíněným zákonem je realizováno opatření k prevenci a snížení dopadů případů havarijního znečištění.

Souvisejícími právními předpisy v ČR jsou:

- zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění [L55]
- zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky [L70]
- zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích [L22]
- Vyhláška č. 428/2001 Sb. kterou se provádí zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích) [L20]
- nařízení č. 61/2003 Sb. [L6]

V prvním plánovacím cyklu bylo zrealizováno jedno organizační opatření typu B k prevenci a snížení dopadů případů havarijního znečištění a ke konci roku 2015 bude dokončeno opatření automatické monitorovací stanice na řece Bílině v Mostě. Obě opatření jsou navržena v dílčím povodí OHL.

Vedle dodržování již platných právních předpisů nejsou v dílčích povodích navržena žádná zvláštní opatření k prevenci a snížení dopadů případů havarijního znečištění.

V.1.12 Souhrn opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů, umožňujících dosažení dobrého ekologického stavu nebo dobrého ekologického potenciálu

V minulosti provedené technické zásahy do přirozené trasy koryt vodních toků měly za následek ztrátu jejich přirozené členitosti. Technické zásahy zpravidla spočívaly ve změně trasy vodních toků tak, aby co nejméně překážela při zemědělském využívání. Celkově úpravy přinesly tyto hlavní problémy:

- zrychlení běžných i povodňových průtoků,
- omezení migrace vodních živočichů nevhodným průtokovým režimem a migračními překážkami,
- snížení samočisticí schopnosti vodního toku.

Na základě výše uvedeného je zřejmé, že se jedná o opatření, která mají napravovat výše uvedené problémy. Obecně lze mluvit o těchto opatřeních: rybí přechod, rybí osádky, odstranění zakrytí vodního toku, obnova přirozené členitosti vodního toku v rámci koryta, aktivace, obnova a zřizování postranních ramen, tůň a mokřadů. Při návrhu opatření byly vzaty v úvahu lokality vyhlášené jako zvláště chráněná území. Kromě konkrétních opatření navržených v plánech dílčích povodí jsou navržena další opatření pro zvláště chráněná území, která jsou uvedena v Plánech péče uvedených na internetových stránkách AOPK ČR www.ochranaprirody.cz.

V úsecích vodních toků, kde to možnosti legislativní, majetkoprávní, ekonomické a především hledisko protipovodňové ochrany dovolí, je vhodné využít ke zlepšení hydromorfologického stavu koryta vodního toku tzv. renaturaci. Jedná se v podstatě o ponechání koryta přirozenému vývoji v předem určených hranicích. Pokud to podmínky dovolí, je možné renaturaci kombinovat s použitím klasických revitalizačních opatření.

Použitím těchto opatření lze dosáhnout přiblížení se přirozenosti vodního toku obnovou jeho členitosti, vytvoření přirozených úkrytů a podmínek pro život ryb, obnovu migrační propustnosti, retence vody v území a zvýšení krajinnotvorné a estetické funkce toku.

K řešení problematiky migrační propustnosti byla v prvním plánovacím období zpracována Strategie zprůchodnění říční sítě ČR, která obsahuje seznam příčných překážek nutných k zprůchodnění. V roce 2014 byla Strategie aktualizována – byla provedena revize všech příčných překážek a jejich zprůchodnění. Požadavky na další zprůchodnění z této aktualizace Strategie jsou uvedeny v kapitole VI. Nadregionální strategie. Vedle příčných překážek specifikovaných Strategií jsou v plánech dílčích povodí navržena další opatření ke zprostředkování vodních toků.

V prvním plánovacím cyklu bylo dokončeno 137 opatření zaměřených na revitalizaci, nebo zprůchodnění toků. Dalších 164 opatření stejného charakteru bylo zrealizováno po roce 2012, nebo bude dokončeno ke konci roku 2015, celkem 326 navržených opatření nebylo zahájeno. Důvody nerealizace jsou uvedeny v kapitole Úvod.

Tab. V.1.12 – Souhrn opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů, umožňujících dosažení dobrého ekologického stavu nebo dobrého ekologického potenciálu

Dílčí povodí	Souhrn programu opatření	Ostatní opatření
HVL	0	18
BER	0	58
DVL	0	31
HSL	0	30
OHL	0	29
<i>Celkem</i>	<i>0</i>	<i>166</i>

Nejčastěji navrhovaná konkrétní opatření jsou revitalizace, odstranění nebo zprůchodnění příčných překážek. V dílčím povodí Horní Vltavy, dolní Vltavy a Berounky je často navrhována obnova renaturací. Opatření ve vyšším stupni připravenosti zaměřená na konkrétní lokalitu jsou řešena typem A. Úseky vodních útvarů vhodné k revitalizaci, nebo určené k migračnímu zprůchodnění jsou řešeny typem B. Některá opatření jsou převzata z původního návrhu prvního plánovacího cyklu.

Náhled do konkrétních listů opatření je možný v plánech dílčích povodí zveřejněných na internetových stránkách příslušných státních podniků Povodí www.pvl.cz, www.pla.cz, www.poh.cz.

Mimo to jsou ještě navržena doplňková opatření v kapitole V.2. Jde o opatření CZE212001 zaměřené na renaturaci a opatření CZE212002 zaměřené na zprůchodnění říční sítě.

V.1.13 Souhrn opatření přijatých k zabránění vzrůstu znečištění mořských vod

Jedná se zejména o opatření na předcházení a odstraňování znečištění mořského prostředí a k zastavení nebo postupnému odstranění vypouštění, emisí a úniků prioritních nebezpečných látek, s konečným cílem dosáhnout koncentrací v mořském prostředí blízkým hodnotám pozadí pro přirozeně se vyskytující látky a blízkým nule pro uměle vyráběné syntetické látky.

V návrhu Plánu mezinárodní oblasti povodí Labe je stanoven mezinárodní cíl snížení významného látkového zatížení živinami a znečišťujícími látkami. Část mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky participuje na tomto cíli snížením znečištění pomocí opatření navržených na všech útvarech povrchových vod a jejich povodích až k prvnímu stojatému útvaru povrchových vod (myšleno proti toku).

V.1.14 Souhrn opatření prováděných v souvislosti s přeshraničním znečištěním

Povrchové i podzemní vody, jimiž probíhají státní hranice, jsou podle dvoustranných smluv pokládány za hraniční vody.

K hraničním vodám probíhá mezinárodní spolupráce prostřednictvím zmocněnců vlád jednotlivých států pro hraniční vody a dále na úrovni jednotlivých komisí pro hraniční vody. V rámci Česko-Rakouských vztahů je současná spolupráce v oblasti ochrany vod upravena sukcedovanou dohodou z roku 1967. Se Spolkovou republikou Německo je upravena Smlouvou mezi ČR a Spolkovou republikou Německo o spolupráci na hraničních vodách v oblasti vodního hospodářství¹⁴. V rámci spolupráce s Polskou republikou bylo zřízeno pět stálých společných pracovních skupin. S cílem zajistit požadavky RSV byla ustavena pracovní skupina pro otázky implementace RSV, která spolupracuje zejména v oblasti udržitelného užívání hraničních vod, dosahování environmentálních cílů a dobrého stavu a zlepšování stavu vodních ekosystémů.

S výjimkou jednoho opatření navrženého v povodí Dolního Labe nejsou navrhována žádná zvláštní opatření v souvislosti s přeshraničními vodami.

Související právní předpisy v ČR jsou:

- zákon č. 254/2001 Sb., vodní zákon [L1]
- směrnice Rady 96/61/ES ze dne 24. září 1996 o integrované prevenci a omezení znečištění [E7]
- nařízení vlády č. 61/2003 Sb. v platném znění, o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech [L5]
- nařízení vlády č. 61/2003 Sb. [L6]
- zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny [L42]
- zákon 151/2011 Sb., o ochraně veřejného zdraví [L59]
- zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu [L22]
- vyhláška č. 159/2003 Sb., kterou se stanoví povrchové vody využívané ke koupání osob [L24]
- zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech [L73]
- zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu [L80]
- zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech [L72]
- zákon č. 120/2002 Sb., o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh [L80]
- zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech [L82]

¹⁴ Smlouva podepsána dne 12. 12. 1995 (vstup v platnost dne 25. 10. 1997).

- zákon č. 199/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů [L74]
- zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích [L83]
- vyhláška č. 474/2000 Sb., o stanovení požadavků na hnojiva [L84]
- vyhláška č. 382/2001 Sb., o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě [L71]
- vyhláška č. 257/2009 Sb., o používání sedimentů na zemědělské půdě [L85]
- vyhláška č. 32/2012 Sb., o přípravcích a dalších prostředcích na ochranu rostlin [L86]
- vyhláška č. 377/2013 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv [L87]
- nařízení vlády č. 262/2012 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a akčním programu [L45]
- zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech [L37]
- zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění [L55]
- vyhláška č. 572/2004 Sb., kterou se stanoví forma a způsob vedení evidence podkladů nezbytných pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování [L85]
- zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky [L70]

V přímé souvislosti s příhraničním znečištěním bylo v prvním plánovacím cyklu navrženo jediné opatření v dílčím povodí OHL. Zahnuje vybudování stabilního havarijního profilu k zabránění postupu znečištěné vody vzniklé havárií v horních částech vodního toku. Pro druhý plánovací cyklus nejsou navrhována žádná opatření.

V.1.15 Souhrn opatření pro zlepšování vodních poměrů a pro ochranu ekologické stability krajiny

Vodní poměry krajiny jsou následkem činnosti člověka, nejvíce během 20. století, významně ovlivněny. Scelování pozemků, zjednodušení krajinné mozaiky, napřimování vodních toků a zvyšování podélného sklonu, zatrubňování drobných vodních toků a pramenných oblastí, vysoušení mokřadů je několik příkladů činnosti člověka, která přispívá k urychlení odtoku vody z povodí a snižování retenční kapacity povodí. Následky se projevují horšími průběhy povodní i sucha, větší náchylností půdy k erozi a celkovým snížením ekologické stability krajiny. Ekologická stabilita je obecně definována jako schopnost ekologického systému vyrovnávat vnější rušivé vlivy vlastními autoregulačními mechanismy.

Rámcově se opatření na zlepšení vodních poměrů krajiny dají realizovat souborem technických a organizačních opatření složených například z:

- › Revitalizace vodních toků a jejich niv včetně zakládání a obnovy břehových porostů, zalesňování a zatravňování orné půdy podél vodních toků
- › Návrhy protierozních průlehů a mezí
- › Nebeské rybníky a malé vodní nádrže v povodí
- › Zatravňování údolnic
- › Obnova mokřadů
- › Tvorba ÚSES

Chybí však legislativní podpora územního plánování krajiny. V současné době je vodní hospodářství v rámci územního plánování řešeno vodohospodářskou infrastrukturou vodovodů a kanalizací, v menší míře je možné část vodního režimu krajiny řešit při návrhu ÚSES, který je územnímu plánu nadřazen a územní plán musí ÚSES respektovat. Povinnost komplexně řešit vodní režim krajiny v územním plánování chybí. Stejně tak je vhodné regulovat i další využití krajiny s ohledem na jejich využití. Této problematice se věnuje také doplňkové opatření navržené v kapitole V.2 CZE2215001, zaměřené na zavedení institutu krajinného plánování.

Související právní předpisy v ČR jsou:

- zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny [L42]
- zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech [L82]

- zákon č. 254/2001 Sb., vodní zákon [L1]
- zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí [L90]
- zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) [L91]

V prvním plánovacím cyklu bylo navrženo jen jedno organizační opatření v povodí OHL. Jde o opatření na ochranu litorálních pásem ve vodních nádržích.

Tab. V.1.15 – Souhrn opatření pro zlepšování vodních poměrů a pro ochranu ekologické stability krajiny

Dílčí povodí	Souhrn programu opatření	Ostatní opatření
HVL	0	1
BER	0	
DVL	0	1
HSL	0	2
OHL	0	1
<i>Celkem</i>	<i>0</i>	<i>5</i>

V žádném dílčím povodí nejsou navržena konkrétní opatření. V povodích Vltavy a Horního a středního Labe je navrženo organizační opatření na podporu retenční schopnosti půd. Opatření na revitalizaci toků jsou navržena v kapitole VI.1.12. V dílčích povodích Horní Vltavy, Dolní Vltavy, Ohře a dolního Labe a Horního a středního Labe jsou navržena opatření organizačního charakteru s cílem podporovat ekologické a integrované zemědělství, zakládání a tvorbu ÚSES. Do listů opatření je možné nahlédnout v příslušných plánech dílčích povodí na internetových stránkách státních podniků Povodí www.pvl.cz, www.pla.cz a www.poh.cz.

Opatření na podporu institutu krajinného plánování je navrženo v kapitole V.2.

V.1.16 Souhrn opatření pro hospodaření s vodami a udržitelné užívání vody a pro zajištění vodohospodářských služeb

Jedná se o opatření pro podporu efektivního a udržitelného užívání vody s ohledem na dosažení cílů ochrany vod jako složky životního prostředí. S ohledem na potenciální dopady klimatické změny a možný nedostatek vody pro různá hospodářská odvětví je nutné přinejmenším optimalizovat a racionalizovat využívání vod.

Za tímto účelem jsou na národní úrovni navržena opatření typu C. Řada z nich je provázána s jinými tématy, a proto jsou navržena v rámci jiných kapitol. Větší či menší měrou přispívá v podstatě každé z navržených opatření udržitelnému užívání vody.

K udržitelnému užívání vody patří také hospodaření na rybnících, které je řešeno v doplňkovém opatření v kapitole V.2 CZE216001.

Související právní předpisy v ČR jsou:

- zákon č. 254/2001 Sb., vodní zákon [L1]
- zákon č. 305/2000 Sb., o povodích [L78]
- vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území [L79]
- vyhláška č. 24/2011 Sb., o plánech povodí a plánech pro zvládání povodňových rizik [L2]
- vyhláška č. 431/2001 Sb., o vodní bilanci [L4].

Z prvního plánovacího cyklu je 13 opatření realizováno po roce 2012, nebo do konce roku 2015. Často jsou opatření zaměřena na zamezení rizikového kvantitativního stavu podzemních vod nebo průzkumný monitoring.

Tab. V.1.16 – Souhrn opatření pro hospodaření s vodami a udržitelné užívání vody a pro zajištění vodohospodářských služeb

Dílčí povodí	Souhrn programu opatření	Ostatní opatření
HVL	0	0
BER	0	0
DVL	0	0
HSL	0	2
OHL	0	8
<i>Celkem</i>	<i>0</i>	<i>10</i>

Opatření typu A navržená v dílčím povodí Ohře a Dolního Labe jsou opatření spojená s užíváním vod k plavbě a jsou navázána na realizaci plavebního stupně Děčín. Opatření typu B upravuje způsoby správné praxe nakládání se splaveninami, toto opatření je navrženo také v plánu dílčího povodí Horního a středního Labe. Náhled do konkrétních listů opatření je možný v plánech dílčích povodí zveřejněných na internetových stránkách příslušných státních podniků Povodí www.pvl.cz, www.pla.cz, www.poh.cz.

V.1.17 Souhrn opatření ke snížení nepříznivých účinků sucha

Klimatická změna se může projevovat nerovnoměrným rozložením srážek během roku, ale i mezi lety. V budoucnu je potřeba se připravit na oba extrémní hydrologického režimu, období hydrologického sucha i výskyt povodní. Výskyt období s nedostatkem vody je v budoucnu očekáván ve větší míře. Všechna opatření by měla být cílena k vytvoření povodí s akumulací prostoru především ve formě zásob podzemní vody a dále ve formě přírodních nebo umělých akumulací povrchových vod a povodí s příznivou krajinnou strukturou, která jsou odolnější vůči dopadům extrémních projevů počasí.

Rámcově tedy jde o:

- Zvyšování retenční schopnosti krajiny
- Snižování eroze a plošného odtoku vody
- Snižování množství srážkových vod odváděných kanalizací a jejich vsakování v co největší míře
- Racionalizace hospodaření s vodou a snižování ztrát ve vodovodních sítích
- Lokality hydrologicky a morfologicky vhodné k umělé akumulaci povrchových vod územně chránit.

Podrobnější doporučení lze převzít z projektu „Vyhodnocení možných vlivů dopadu změny klimatu ve vodním hospodářství a při vodohospodářském plánování“, ve kterém je uveden výčet adaptační opatření. Ta mohou být rozdělena podle následujících hledisek:

Podle úrovně jejich zavádění můžeme rozlišovat adaptační opatření:

- › místní (efekt opatření na konkrétní vodní útvar, obec, konkrétního uživatele vody),
- › regionální (efekt opatření na území dílčího povodí, kraje),
- › národní,
- › s celoevropským působením nebo působením v měřítku mezinárodního povodí.

Dále je možné opatření rozdělit dle jejich charakteru na:

- › opatření legislativní a institucionální, která jsou implementována formou přijetí právního předpisu,
- › opatření pro zvyšování adaptační kapacity (např. informační a výukové programy),
- › opatření organizační (např. změny v charakteru řízení, změny ve způsobu hospodaření na ploše povodí atd.),
- › opatření strukturální, která vyžadují realizaci staveb a jiných technických zásahů.

Dále můžeme opatření rozlišovat podle jejich zaměření na:

- › opatření proti přímým dopadům klimatické změny,
- › opatření proti nepřímým environmentálním dopadům,
- › proti nepřímým socio-ekonomickým dopadům klimatické změny.

Rozdělení adaptačních opatření je možné provést i na základě hospodářského odvětví, ve kterém je adaptační opatření primárně uplatněno. Dále můžeme opatření rozdělit na opatření pro zmenšování požadavků a na opatření pro zmenšování účinků extrémních klimatických jevů (Hanel et al., 2011).

Podstatným hlediskem při sestavování adaptační strategie je hledisko načasování uplatnění daného opatření. Podle tohoto hlediska je možné rozlišovat opatření:

- › preventivní,
- › opatření na zvyšování odolnosti systému,
- › opatření přípravná,
- › opatření operativní přijímaná během nepříznivé události
- › opatření obnovy přijímaná po skončení nepříznivé události.

Detailní popis opatření včetně posouzení nutnosti jejich návrhu je uveden na internetových stránkách projektu: <http://rscn.vuv.cz/>.

Související právní předpisy v ČR jsou:

- zákon č. 254/2001 Sb., o vodách [L1],
- zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích [L22],
- vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území [L79],
- technická norma TNV 75 9011, „Hospodaření se srážkovými vodami“.

V prvním plánovacím cyklu bylo navrženo pouze jedno organizační opatření, v dílčím povodí HSL. Jde o opatření integrovaného managementu podzemních vod v období nedostatku zásob pitné vody pro obyvatelstvo. Toto opatření je přitom dále navrhováno i v druhém plánovacím cyklu.

Tab. V.1.17 – Souhrn opatření ke snížení nepříznivých účinků sucha

Dílčí povodí	Souhrn programu opatření	Ostatní opatření
HVL	0	1
BER	0	1
DVL	0	1
HSL	0	2
OHL	0	0
<i>Celkem</i>	<i>0</i>	<i>5</i>

Téma je řešeno i v kapitole V.2 návrhem doplňkového opatření.

Generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod:

Generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základní zásady využití těchto území (dále „Generel LAPV“) je dokumentem pořízeným Ministerstvem zemědělství a Ministerstvem životního prostředí v září 2011 podle § 28a vodního zákona v návaznosti na projednávání a schvalování Plánu hlavních povodí České republiky v roce 2007.

Generel LAPV je zveřejněn na stránkách Ministerstvo zemědělství v sekci Voda na adrese: <http://eagri.cz/public/web/mze/voda/planovani-v-oblasti-vod/priprava-planu-povodi-pro-2-obdobi/zverejnenie-informace/>

Vymezuje lokality pro akumulaci povrchových vod ve veřejném zájmu pro omezení dopadů klimatické změny v dlouhodobém výhledu - snížení nepříznivých účinků povodní a sucha. Generel LAPV je podle vodního zákona samostatným dokumentem a je podkladem pro politiku územního rozvoje a územně plánovací dokumentace pořizované podle stavebního zákona, do kterých se od jeho schválení v září 2011 uplatňuje.

Přechodná ustanovení Čl. II zákona č. 150/2010 Sb., kterým se mění vodní zákon, umožňuje podle bodu 7 Generelu LAPV přezkoumávat a aktualizovat v rámci národních plánů povodí. Ze schváleného Generelu LAPV vyplývá, že přezkoumání má probíhat v návaznosti na zpřesňování prognóz vývoje klimatické změny a zejména v návaznosti na provedení relevantních opatření přijatých v plánech povodí, která svými efekty mohou přispět ke zmírnění dopadů klimatické změny a tedy i ke snižování případné potřeby samotných vodních nádrží. V tomto směru se má také postupovat podle Guidance document No. 24 River Basin Management a Changing Climate¹⁵.

S ohledem na možné opakované výskyty sucha, které zahrozilo v roce 2014, a předpokládaný zájem zemědělců o rozvoj závlah, bude v období do roku 2018 zpracována výhledová vodohospodářská bilance s cílem znovu identifikovat, zda některé lokality vyřazené z Generelu LAPV (z původních 186) by neměly být znovu přezkoumány k územnímu hájení. Další případnou aktualizaci provést v rámci přípravy 3. etapy národních plánů povodí po roce 2018, kdy se dále zpřesní scénáře vývoje klimatu.

Lokality, které jsou od roku 2011 v různých stádiích přípravy s uvažovaným zahájením realizace v tomto období platnosti plánů povodí 2016-2021 (Nové Heřminovy na Opavě, Mělčany na Dědině a Teplice na Bečvě) a některé další navrhované zejména jako retenční nádrže v krajině nepotřebují již územní hájení a nejsou součástí schváleného Generelu LAPV.¹⁵

V.2 Souhrn doplňkových a dodatečných opatření

Doplňková a dodatečná opatření jsou opatření navržená a provedená k doplnění základních opatření za účelem dosažení cílů stanovených podle článku 4 RSV [E1]. Doplňková opatření je možné vybrat ze seznamu uvedeného v příloze VI část B RSV [E1].

Doplňková opatření mohou být rovněž přijata s cílem zabezpečit dodatečnou ochranu nebo zlepšení vod, mimo cíle na něž se vztahuje RSV [U1].

Doplňková opatření jsou zejména

- právní nástroje,
- správní nástroje,
- ekonomické a fiskální nástroje,
- sjednané environmentální dohody,
- omezování emisí,
- kodexy správné praxe,
- znovuzřízení a obnova mokřadů,
- omezování odběrů vody,
- opatření na ovlivňování požadavků, mimo jiné podpora adaptované zemědělské výroby, jako je pěstování plodin s malou vláhovou potřebou v oblastech postižených suchem,
- opatření zaměřená na účinnost a opakované využití, mimo jiné podpora úsporných technologií v průmyslu a postupů zavlažování šetřících vodu,
- stavební projekty,
- revitalizační projekty,
- umělé doplňování zvodněných vrstev,
- vzdělávací projekty,
- výzkumné, vývojové a demonstrační projekty.

¹⁵ European Communities (2009), „Guidance document No. 24, RIVER BASIN MANAGEMENT IN A CHANGING CLIMATE – Common Implementation Strategy (CIS) for the Water Framework Directive (2000/60/EC)“ (H(1)10-03-06e), http://circa.europa.eu/Public/irc/env/wfd/library?l=/framework_directive/guidance_documents/management_finalpdf/_EN_1.0_&a=d

V.2.1 Povrchové vody

V následujících tabulkách je uvedena potřeba návrhu doplňkových opatření s ohledem na program základních opatření a analýzu vlivů. U vodních útvarů kde jsou antropogenní vlivy natolik významné anebo charakter vlivu nedovoluje dosažení dobrého stavu pouze aplikací základních opatření, jsou navržena opatření doplňková. Kompletní přehled navržených doplňkových opatření udává tabulka V.2c.

Celkem je navrženo 11 doplňkových opatření. Navržená doplňková opatření jsou typu C. Jde o opatření s celostátní působností. Dále jsou opatření typu B, zaměřená na průzkumný monitoring a zjištění ovlivnění přirozeným pozadím. Protože aplikace těchto opatření vyžaduje konkrétní kroky na úrovni vodních útvarů je jejich působnost na úrovni dílčích povodí. Následující tabulky jsou souhrnem potřeb dokládajících nutnost doplňkových opatření podle zhodnocení účinnost opatření základních.

Tab. V.2.a - Potřeba doplňkových a/nebo dodatečných opatření v části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky

Vliv způsobující nedosažení dobrého stavu	% z celkového počtu ÚPV přirozených nedosahujících dobrého stavu k r. 2015	% z celkového počtu ÚPV silně ovlivněných a umělých nedosahujících dobrého stavu k r. 2015	Jsou základní opatření dostačující k r. 2021?	Navržená doplňková opatření
Bodové zdroje znečištění	46	37	ne	CZE207001 CZE210001 CZE216001
Plošné zdroje znečištění	50	34	ne	CZE208001 CZE208002 CZE208003 HVL220501 BER220501 DVL220501 HSL220501 OHL220501 HVL220502 BER220502 DVL220502 HSL220502 OHL220502 CZE215001
Regulace odtoku	3	6	ne	CZE219001
Morfologické úpravy	37	33	ne	CZE212001 CZE212002
Neznámý vliv	62	57	ne	HVL220501 BER220501 DVL220501 HSL220501 OHL220501

Tab. V.2.b - Potřeba doplňkových a/nebo dodatečných opatření v dílčím povodí Horní Vltavy

Vliv způsobující nedosažení dobrého stavu	% z celkového počtu ÚPV přirozených nedosahujících dobrého stavu k r. 2015	% z celkového počtu ÚPV silně ovlivněných a umělých nedosahujících dobrého stavu k r. 2015	Jsou základní opatření k r. 2021 dostačující?	Navržená doplňková opatření
Bodové zdroje znečištění	49	62	ne	CZE207001 CZE210001 CZE216001
Plošné zdroje znečištění	33	47	ne	CZE208001 CZE208002 CZE208003 HVL220501 HVL220502 CZE215001
Regulace odtoku	3	10	ne	CZE219001
Morfologické úpravy	52	57	ne	CZE212001 CZE212002
Neznámý vliv	76	71	ne	HVL220501

Tab. V.2.b1 - Potřeba doplňkových a/nebo dodatečných opatření v dílčím povodí Berounky

Vliv způsobující nedosažení dobrého stavu	% z celkového počtu ÚPV přirozených nedosahujících dobrého stavu k r. 2015	% z celkového počtu ÚPV silně ovlivněných a umělých nedosahujících dobrého stavu k r. 2015	Jsou základní opatření k r. 2021 dostačující?	Navržená doplňková opatření
Bodové zdroje znečištění	30	20	ne	CZE207001 CZE210001 CZE216001
Plošné zdroje znečištění	43	20	ne	CZE208001 CZE208002 CZE208003 BER220501 BER220502
Regulace odtoku	5	0	ne	CZE219001
Morfologické úpravy	64	40	ne	CZE212001 CZE212002
Neznámý vliv	66	60	ne	BER220501

Tab. V.2.b2 - Potřeba doplňkových a/nebo dodatečných opatření v dílčím povodí Dolní Vltavy

Vliv způsobující nedosažení dobrého stavu	% z celkového počtu ÚPV přirozených nedosahujících dobrého stavu k r. 2015	% z celkového počtu ÚPV silně ovlivněných a umělých nedosahujících dobrého stavu k r. 2015	Jsou základní opatření k r. 2021 dostačující?	Navržená doplňková opatření
Bodové zdroje znečištění	30	0	ne	CZE207001 CZE210001 CZE216001
Plošné zdroje znečištění	77	14	ne	CZE208001 CZE208002 CZE208003 DVL220501 DVL220502 CZE215001
Regulace odtoku	1	14	ne	CZE219001
Morfologické úpravy	53	43	ne	CZE212001 CZE212002
Neznámý vliv	82	86	ne	DVL220501

Tab. V.2.b3 - Potřeba doplňkových a/nebo dodatečných opatření v dílčím povodí Horního a středního Labe

Vliv způsobující nedosažení dobrého stavu	% z celkového počtu ÚPV přirozených nedosahujících dobrého stavu k r. 2015	% z celkového počtu ÚPV silně ovlivněných a umělých nedosahujících dobrého stavu k r. 2015	Jsou základní opatření k r. 2021 dostačující?	Navržená doplňková opatření
Bodové zdroje znečištění	40	46	ne	CZE207001 CZE210001 CZE216001
Plošné zdroje znečištění	36	41	ne	CZE208001 CZE208002 CZE208003 HSL220501 HSL220502 CZE215001
Regulace odtoku	2	3	ne	CZE219001
Morfologické úpravy	22	27	ne	CZE212001 CZE212002
Neznámý vliv	47	65	ne	HSL220501

Tab. V.2.b4 - Potřeba doplňkových a/nebo dodatečných opatření v dílčím povodí Ohře a Dolního Labe

Vliv způsobující nedosažení dobrého stavu	% z celkového počtu ÚPV přirozených nedosahujících dobrého stavu k r. 2015	% z celkového počtu ÚPV silně ovlivněných a umělých nedosahujících dobrého stavu k r. 2015	Jsou základní opatření k r. 2021 dostačující?	Navržená doplňková opatření
Bodové zdroje znečištění	70	7		CZE207001 CZE210001 CZE216001
Plošné zdroje znečištění	76	13		CZE208001 CZE208002 CZE208003 OHL220501 OHL220502 CZE215001
Regulace odtoku	3	7		CZE219001
Morfologické úpravy	11	7		CZE212001 CZE212002
Neznámý vliv	54	0		OHL220501

Tab. V.2.c - Doplňková a dodatečná opatření navržená v části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky

Kategorie	Vliv	ID doplňkového opatření	Typ základního opatření, které není dostačující	Typ dalších základních opatření, která nejsou dostačující	Komentář
Řeka	Bodové zdroje znečištění	CZE207001	ZZ-M	ZO-Bz	Zpřísnění požadavků stanovených v nařízení vlády 61/2003 Sb. [L6]
		CZE210001	ZZ-IPPC	ZZ-Ni	Omezení a zastavení vnosu do povrchových vod
		CZE216001	ZO-Zn		Omezení vnosu znečištění z chovných rybníků
Řeka	Plošné zdroje znečištění	CZE208001	ZZ-IPPC	ZZ-NI	Omezení vnosu znečištění z atmosférické depozice
		CZE208002	ZZ-Ni	ZZ-P	Omezení vnosu znečištění pesticidy ze zemědělství
		CZE208003	ZZ-N		
Jezero	Bodové zdroje znečištění	CZE207001	ZZ-M	ZO-Bz	Zpřísnění požadavků stanovených v nařízení vlády 61/2003 Sb. [L6]
		CZE210001	ZZ-IPPC	ZZ-NI	Národní strategie na snížení vnosu PL a zastavení vnosu PNL
		CZE216001	ZO-Zn		Omezení vnosu znečištění z chovných rybníků
Jezero	Plošné zdroje znečištění	CZE208001	ZZ-IPPC	ZZ-NI	Omezení vnosu znečištění z atmosférické depozice

		CZE208002	ZZ-Ni	ZZ-P	Omezení vnosu znečištění pesticidy ze zemědělství
		CZE208003	ZZ-N		

Poznámka: Typy základních opatření:

1. ZZ-K Směrnice Rady 76/160/EHS, o jakosti vod ke koupání
2. ZZ-Pt Směrnice Rady 79/409/EHS, o ochraně volně žijících ptáků
3. ZZ-P Směrnice Rady 80/778/EHS ve znění směrnice 98/83/ES, o jakosti vody určené k lidské spotřebě
4. ZZ-S Směrnice Rady 96/82/ES, o kontrole nebezpečí závažných havárií s přítomností nebezpečných látek (Seveso)
5. ZZ-EIA Směrnice Rady 85/37/EHS, o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí
6. ZZ-Ka Směrnice Rady 86/278/EHS, o splaškových kalech
7. ZZ-M Směrnice Rady 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod
8. ZZ-R Směrnice Rady 91/414/EHS, o prostředcích na ochranu rostlin
9. ZZ-N Směrnice Rady 91/676/EHS, o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů
10. ZZ-H Směrnice Rady 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin
11. ZZ-IPPC Směrnice Rady 96/61/ES, o integrované prevenci a omezování znečištění
12. ZO-Zn Opatření k aplikaci principu „znečišťovatel platí“
13. ZO-Pv Opatření pro vody užívané nebo uvažované pro odběr vody pro lidskou spotřebu
14. ZO-O Opatření pro omezování odběrů a vzdouvání vod, včetně odůvodnění případných výjimek
15. ZO-Uf Opatření k regulaci umělých infiltrací nebo doplňování podzemních vod
16. ZO-Bz Opatření k zabránění a regulaci znečištění z bodových zdrojů, včetně opatření směřujících ke snížení rozsahu mísících zón
17. ZO-Pz Opatření k zabránění nebo regulaci znečištění z plošných zdrojů
18. ZO-Pv Opatření k zamezení přímému vypouštění do podzemních vod s uvedením případů povoleného vypouštění
19. ZO-NI Opatření k omezování, případně zastavení vnosu nebezpečných a zvláště nebezpečných látek do vod
20. ZO-H Opatření k prevenci a snížení dopadů případů havarijního znečištění
21. ZO-Hm Opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů, umožňujících dosažení dobrého ekologického stavu nebo dobrého ekologického potenciálu
22. ZO-VH Opatření pro hospodaření s vodami a udržitelné užívání vody a pro zajištění vodohospodářských služeb

Tab. V.2.d - Přehled doplňkových a dodatečných opatření

ID opatření	Typ opatření	Dodatečné opatření?	Název opatření	Popis opatření	Působnost opatření
CZE205001	SN	ne	Rebilance zásob podzemní vody	Využití výsledků projektu Rebilance zásob podzemní vody	ČR
CZE207001	PN, OE	ne	Drobní znečišťovatelé a obce do 500 EO	Zpřísnění emisních standardů pro ČOV velikosti <500 EO	ČR
CZE208001	PN, SN, OE	ne	Atmosférická depozice	Opatření ke snížení znečištění povrchových vod z atmosférické depozice	ČR
CZE208002	PN, OE	ne	Omezení negativních vlivů pesticidů na povrchové a podzemní vody	Omezení negativních vlivů pesticidů na povrchové a podzemní vody	ČR
CZE208003	PN	ne	Znečištění ze zemědělství	Omezení vstupu dusičnanů do vodního prostředí a vodní eroze půdy	ČR
CZE210001	PN, SN	ne	Strategie k postupnému	Omezení a zastavení	ČR

ID opatření	Typ opatření	Dodatečné opatření?	Název opatření	Popis opatření	Působnost opatření
			omezení vnosu nebezpečných látek a úplnému zastavení vnosu zvláště nebezpečných látek	vnosu do povrchových vod	
CZE212001	RP	ne	Renaturace vodních toků	Podpora samovolné a iniciované renaturace	ČR
CZE212002	SED, SN	ne	Zprůchodnění říční sítě	Národní strategie na koncepční řešení zprůchodnění říční sítě	ČR
CZE215001	PN	ne	Krajinné plánování	Zavedení institutu „Krajinné plánování“	ČR
CZE216001	PN, OE	ne	Hospodaření na rybnících	Omezení negativních vlivů chovu ryb na jakost povrchových vod	ČR
CZE219001	PN, OOV	ne	Sucho a nedostatek vodních zdrojů	Omezení negativních dopadů v obdobích sucha	ČR
HVL220501	OE	Ne	Průzkumný monitoring	Zjištění příčiny nedodržení NEK pro vybrané ukazatele	DP
BER220501	OE	Ne	Průzkumný monitoring	Zjištění příčiny nedodržení NEK pro vybrané ukazatele	DP
DVL220501	OE	Ne	Průzkumný monitoring	Zjištění příčiny nedodržení NEK pro vybrané ukazatele	DP
HSL220501	OE	Ne	Průzkumný monitoring	Zjištění příčiny nedodržení NEK pro vybrané ukazatele	DP
OHL220501	OE	Ne	Průzkumný monitoring	Zjištění příčiny nedodržení NEK pro vybrané ukazatele	DP
HVL220502	SN	ne	Přirozené pozadí	Prokázání přirozené koncentrace ukazatelů znečištění ve vodním útvaru- zjišťovací studie	DP
BER220502	SN	ne	Přirozené pozadí	Prokázání přirozené koncentrace ukazatelů znečištění ve vodním útvaru- zjišťovací studie	DP
DVL220502	SN	ne	Přirozené pozadí	Prokázání přirozené koncentrace ukazatelů znečištění ve vodním útvaru- zjišťovací studie	DP
HSL220502	SN	ne	Přirozené pozadí	Prokázání přirozené koncentrace ukazatelů znečištění ve vodním útvaru- zjišťovací studie	DP
OHL220502	SN	ne	Přirozené pozadí	Prokázání přirozené koncentrace ukazatelů znečištění ve vodním útvaru- zjišťovací studie	DP

Poznámka: Typy doplňkových opatření:

PN Právní nástroje

SN Správní nástroje

EFN Ekonomické a fiskální nástroje

SED Sjednané environmentální dohody

OE	<i>Omezování emisí</i>
KSP	<i>Kodexy správné praxe</i>
ZOM	<i>Znovuzřízení a obnova mokřadů</i>
OOV	<i>Omezování odběru vody</i>
AZ	<i>Opatření na ovlivňování požadavků, mimo jiné podpora adaptované zemědělské výroby, jako je pěstování plodin s malou vláhovou potřebou v oblastech postižených suchem</i>
UT	<i>Opatření zaměřená na účinnost a opakované využití, mimo jiné podpora úsporných technologií v průmyslu a postupů zavlažování šetřících vodu</i>
SP	<i>Stavební projekty</i>
RP	<i>Revitalizační projekty</i>
UDV	<i>Umělé doplňování zvodněných vrstev</i>
VP	<i>Vzdělávací projekty</i>
VaV	<i>Výzkumné a vývojové projekty</i>

V.2.1 Podzemní vody

Tab. V.2.f - Potřeba doplňkových a/nebo dodatečných opatření v části mezinárodní oblasti povodí na území České republiky

Vliv způsobující nedosažení dobrého stavu	% z celkového počtu ÚPZV nedosahujících dobrého stavu	Jsou základní opatření dostačující?	Navržená doplňková opatření
Bodové zdroje znečištění	53	ne	CZE210001
Plošné zdroje znečištění- atmosférická depozice	98	ne	CZE208001
Plošné zdroje- zemědělství	63	ne	CZR208002 CZE208003
Odběry	11	ne	CZE205001

Tab. V.2.g - Doplňková a dodatečná opatření navržená v části mezinárodní oblasti povodí na území České republiky

Vliv	ID doplňkového opatření	Typ základního opatření, které není dostačující	Typ dalších základních opatření, která nejsou dostačující	Komentář
Bodové zdroje znečištění	CZE210001	ZZ-IPPC	ZZ-Ni	Omezení a zastavení vnosu do povrchových vod
Plošné zdroje znečištění	CZE208001	ZZ-IPPC	ZZ-NI	Omezení vnosu znečištění z atmosférické depozice
Plošné zdroje znečištění	CZE208002	ZZ-Ni	ZZ-P	Omezení vnosu znečištění pesticidy ze zemědělství
Plošné zdroje znečištění	CZE208003	ZZ-N		
Odběry	CZE205001	OOV		

Tab. V.2.h - Přehled doplňkových a dodatečných opatření

ID opatření	Typ opatření	Dodatečné opatření?	Název opatření	Popis opatření	Působnost opatření
CZE205001	SN	ne	Rebilance zásob podzemní vody	Využití výsledků projektu Rebilance zásob podzemní vody	ČR
CZE210001	PN, SN	ne	Strategie k postupnému omezení vnosu nebezpečných látek a úplnému zastavení vnosu zvláště nebezpečných látek	Omezení a zastavení vnosu do povrchových vod	ČR
CZE208001	PN, SN, OE	ne	Atmosférická depozice	Opatření ke snižování znečištění povrchových vod z atmosférické depozice	ČR

ID opatření	Typ opatření	Dodatečné opatření?	Název opatření	Popis opatření	Působnost opatření
CZE208002	PN, OE	ne	Pesticidy	Omezení negativních vlivů pesticidů na povrchové a podzemní vody	ČR
CZE208003	PN	ne	Znečištění ze zemědělství	Omezení vstupu dusičnanů do vodního prostředí a vodní eroze půdy	ČR

Poznámka: Typy doplňkových opatření:

- PN Právní nástroje
- SN Správní nástroje
- EFN Ekonomické a fiskální nástroje
- SED Sjednané environmentální dohody
- OE Omezování emisí
- KSP Kodexy správné praxe
- ZOM Znovuzřízení a obnova mokřadů
- OOV Omezování odběru vody
- AZV Opatření na ovlivňování požadavků, mimo jiné podpora adaptované zemědělské výroby, jako je pěstování plodin s malou vláhovou potřebou v oblastech postižených suchem
- UT Opatření zaměřená na účinnost a opakované využití, mimo jiné podpora úsporných technologií v průmyslu a postupů zavlažování šetřících vodu
- SP Stavební projekty
- RP Revitalizační projekty
- UDV Umělé doplňování zvodněných vrstev
- VP Vzdělávací projekty
- VaV Výzkumné a vývojové projekty

Odkaz na detailnější informace:

ⁱ European Communities (2009), „Guidance document No. 24, RIVER BASIN MANAGEMENT IN A CHANGING CLIMATE – Common Implementation Strategy (CIS) for the Water Framework Directive (2000/60/EC)“ (H(1)10-03-06e),

http://circa.europa.eu/Public/irc/env/wfd/library?l=/framework_directive/guidance_documents/management_finalpdf/_EN_1.0_&a=d